

Lucian Blaga University of Sibiu
Global Studies Center

Policy Paper

Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security

Coordinator:
Associate Professor Ph.D. **Silviu NATE**

Acțiune cofinanțată de Primăria Municipiului Sibiu

EMERGING IMPORTANCE OF WIDER BLACK SEA AREA SECURITY

Policy Paper

Senior Editor:
Coordonator:
Coperta:

Cristina Simileanu
prof. dr. Silviu Nate
Daniela Dărămuș

Formulările și prezentarea materialului nu reprezintă întotdeauna poziția **Editurii Top Form**.

Autorii sunt responsabili atât de alegerea și prezentarea datelor conținute în lucrare, cât și pentru opiniile exprimate, care nu sunt întotdeauna identice cu cele ale editorului și nu angajează în niciun fel răspunderea acestuia.

În lipsa acordului scris al **Editurii Top Form** reproducerea integrală sau parțială a oricărui material scris sau ilustrativ din această ediție este interzisă.

CIP nr. 22438 / 25.10.2018

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Policy Paper : Emerging Importance of Wider Black Sea Area

/ coord.: conf. univ. dr. Silviu Nate. - București: Top Form, 2018

ISBN 978-606-8550-72-5

I. Nate, Silviu (coord.)

32
913

Copyright © 2018

Editura Top Form

Editură abilitată de către Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU):

- Comisia pentru Științe Militare, Informații și Ordine Publică, Categoria Edituri A2, poz. 16

- Comisia pentru Sociologie, Științe Politice și Administrative, Categoria Edituri A2, poz. 17

Editură recunoscută de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior - cod CNC SIS 325

www.geopolitic.ro, editura.topform@yahoo.com;

geopolitica.magazine@yahoo.com; geopolitica.magazine@gmail.com

**Policy Paper:
EMERGING IMPORTANCE
OF WIDER BLACK SEA AREA SECURITY**

Coordinator:

Associate Professor Ph.D. Silviu NATE

June 2018
"Lucian Blaga" University of Sibiu

"Lucian Blaga" University of Sibiu,
through **the Global Studies Center (ULBS)**,
organized on the 1st-2nd of June 2018 the International Conference
"Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security".

The project took place under the High Patronage of the President of Romania, through the Foreign Policy Department, with the support of the Embassy of Romania to the United States of America.

45 international, regional and national experts participated in the conference to design a strategic vision for the Black Sea Enlargement Region.

Institutions and organizations involved

Romanian Presidency, Ministry of Foreign Affairs (RO) through the Embassy of Romania to the United States of America, Ministry of National Defence (RO), Embassy of the United States of America to Romania, NATO HUMINT Center of Excellence (RO), Geopolitical Futures (USA), The Heritage Foundation (USA), Kathryn and Shelby Cullom Davis Institute for National Security and Foreign Policy (USA), Research Center for Regional Security (UKR), Journal of Strategic and Social Research (TR), The Romanian Euro-Atlantic Council (RO), EURISC Foundation (RO), Center for Conflict Prevention and Early Warning (RO), The Middle East Political and Economic Institute (RO), "Ion Conea" Geopolitical Association - GeoPolitica Magazine (RO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKR), Sakarya University (TR), Mehmet Akif Ersoy University (TR), National University of Political and Administrative Studies/SNSPA (RO), Babeş Bolyai University of Cluj-Napoca (RO), The Academy of Economic Studies (RO), The University of Bucharest (RO), Land Forces Academy "Nicolae Bălcescu" (RO).

* Event co-financed by the Sibiu City Hall.

June 2018
"Lucian Blaga" University of Sibiu

**MESSAGE OF PRESIDENT OF ROMANIA, MR. KLAUS IOHANNIS,
at the opening session of
"Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security" Conference**

01 June 2018

"I salute the initiative of the "Lucian Blaga" University in Sibiu to organise, with the participation of the NATO Public Diplomacy Division, a conference on an important contemporary topic, of a geopolitical and geostrategic interest. The Black Sea region has an outstanding importance for building up European and Euro-Atlantic security.

The increased attention having been lately paid by the academic and scientific research community, by the non-governmental organisations, the civil society, media and the public opinion to the global, European and national security matters is worth being appreciated.

In the current context, the concept of security has developed new valences, such as complexity and interdependence. At the same time, the transnational character of the threats demands an approach based on cooperation between the states, in compliance with the international law norms.

As it represents a border of the North-Atlantic Treaty Organisation and of the European Union, and, at the same time, a crossing area of interests for states in Europe, Central Asia and the Middle East, the Black Sea region has a special place in the international security context.

The security situation at the Black Sea is volatile and distinguished by the existence of a potential destabilisation, which is likely to be maintained on a short and medium term, while the threats the area is facing are complex and dynamic.

Romania, as a regional security provider, reaffirms its strategic objectives with regard to preserving the stability of the region through political dialogue and peacefully settling the dissensions. Accordingly, intensifying the regional cooperation based on observing the international law norms represents one of the most efficient solutions.

Consolidating the strategic partnership with the USA, our country's profile within NATO and the European Union, as well as assuming an active and constructive role in the current issues of the Black Sea region are the basic pillars of our country's foreign and security policy.

Transparency and predictability, tolerance and cooperation must become not only values of the participative democracy, as in our country, but also imperatives of the current international policy.

The event of today represents an authentic opportunity to stimulate dialogue and strategic thinking, in order to shape a common vision to contribute to a better understanding of the peculiarity of the Black Sea region, as well as to identify tools and cooperation platforms beneficial to improving the security situation of this strategic area.

I wish you success!"

FOREWORD

George Cristian MAIOR

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Romania to the United States

The initiative of the "Lucian Blaga" University of Sibiu, Global Studies Center, to organize the conference *"Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security"* has been timely and adequate given the security challenges predominant in this region as well as the need to develop a strategic vision on approaching such challenges. The Embassy of Romania to the United States of America has joined the University's efforts in this regard to contribute to bridge the geopolitical and geostrategic thinking from across the Atlantic with leading security expert communities from Romania and from countries in the region.

The Black Sea region's strategic importance has emerged more visibly in the recent decade, through what some may call the return of geopolitical competition. Russia's patterns of revisionism and aggression were seen in Russia's invasion of Georgia in 2008, in the illegal annexation of Crimea in 2014 and in the conflict in Eastern Ukraine since then. However, such actions fit in Russia's historical patterns towards this region, despite the potential for cooperation and engagement following the NATO and EU enlargements towards the East during the first decade of the 21st century.

For NATO and for Romania the Black Sea Region's strategic significance relates to the fact that it represents the frontier of the Alliance. As a frontier space, this region includes NATO allies - Romania, Bulgaria, and Turkey are littoral countries to the Black Sea -, NATO partners - Ukraine and Georgia are well engaged on the Euro-Atlantic path, even when Russia occupies parts of their territory -, and Russia, which chose competition with the West over cooperation. The particular situation of the Black Sea region can be analyzed through the complexity of the threats and risks, as well as through the perspective of potential opportunities and cooperation.

As above-mentioned, Russia's conduct in the past decade affected nations in this area in various degrees which may be related to their connection or integration with the West, also in an attempt to continue to exert influence in the region and to prevent closer Euro-Atlantic ties. Thus, as a consequence of Russia's actions, the Black Sea region became a testing ground for serious challenges to security and stability. In this context, the illegal annexation of Crimea represented a breach of international law done through the use of force and signified the gravest attempt to destabilize the post Second World War order, whose main architect was the West, led by the United States of America.

Furthermore, Moscow uses the region as an epicenter for its power projection beyond this area, towards Eastern Mediterranean Sea and the Middle East. Deployment of Russian anti-access and area denial systems covering almost the whole of the Black Sea, as former Supreme Allied Commander Europe general Philip Breedlove highlighted it, coupled with military exercises envisage the limitation of the freedom of navigation, exert control over this space and intimidate neighbors. Aside from the conventional military approach, Russia uses a wide range of instruments across multiple domains bound in a

hybrid strategy below the threshold of article 5 of the Washington Treaty: cyber-attacks, energy used as political leverage, interference in democratic elections across many nations of the West, widespread use of *propaganda*, *active measures* and *fake news*. Within this kind of approaches, all NATO Allies, no matter of their geographical position, become frontline states and share the same risks and challenges not only to their security, but to their societies as a whole.

As a frontline state in geostrategic and geopolitical terms, Romania has constantly promoted the idea of a strong political engagement for this region within NATO and with the United States. This is based on Romania's assuming its role as a trusted NATO ally, on its Strategic Partnership with the United States as well as being a regional engine for stabilization and cooperation. In this regard, a few directions championed by Romania, ranging across more domains, deserve due attention and provide significant material for intellectual exploration.

First, the transformation of this frontier line in the Black Sea into a strategic pivot in the political thinking of the West may contribute to more security and stability in the region through deterrence and containment of challenges but also to a reduced impact of after-effects at global level. This is valid across the whole Eastern Flank of the NATO Alliance, both in the northern part - the Baltic Sea region - as well as in the southern part - the Black Sea region.

Romania has shown the strategic maturity to be able to act as such a pivot in the region, first and foremost through its awareness and early warning of the Eastern threat, but also through taking the right approach to its security and defense. Since 2015, with the conclusion of a political agreement to invest at least 2% in defense for a decade as well as to modernize the armed forces, Romania made a strong step forward, followed by a decisive implementation. As planned, 2017 witnessed the allocation of the needed financial resources and the start of major equipment acquisition programs which contribute to more inter-operability with allied forces and help deter threats and defend our nation. This was welcomed both in the United States and in NATO.

Second and in support of the first point, Romania demonstrated a leading role in bringing together allies on the Eastern Flank. Together with Poland, the two nations led the Bucharest Format or the B9 in providing a coherent vision of all the nations along the NATO Eastern Frontier.

Third and deriving from the points above, continuous integration of the Black Sea area similar to the Baltic Sea in the operational logic of the NATO Alliance remains essential, in line with the NATO Wales Summit declaration "*Black Sea region, (...) remains an important component of Euro-Atlantic security*" as well as the subsequent NATO Summits declarations. In this regard, targeted deterrence measures will continue to prevent risks and increase stability and security.

Fourth, building societal resilience across nations in this area, including in connecting regions such as the Western Balkans would contribute, through a whole-of-society approach to consolidating societies to face challenges made to undermine them from within.

Fifth, the region would benefit through reducing the leverage of using energy

dependence as a political tool through more energy integration, diversification of sources and development of the transportation corridors that support such objectives.

Ultimately, providing opportunities to the Black Sea region and making it enter into a cooperative paradigm with broad regional ownership, respect for international law, and states' right to freely choose their development path without external pressure and influence are ways to make people's lives better and to respond to their legitimate aspirations. Therefore, the more this frontier space is anchored in the West, in Euro-Atlantic core of civilization and identity, rule of law and democracy, the less it remains exposed to outwards challenges.

In this context, the Conference *Emerging Importance of the Wider Black Sea Area Security* provides a good venue to approach some of the directions above, act as a platform of sharing ideas and work towards solutions and practical results that would turn into policy recommendations and, hopefully, into action. The nations in the Black Sea area, allies and partners, deserve it.

**Policy Paper:
EMERGING IMPORTANCE
OF WIDER BLACK SEA AREA SECURITY**

Sibiu, June 2018

STRATEGIC CONTEXT

THE REGIONAL SECURITY LANDSCAPE BETWEEN STAGNATION AND PROGRESS

Evolutions that are independent of Romania

Regional defense and security affairs are coordinated under transatlantic and European visions, which sometimes are not in a fully complementary relationship.

Following the war in Georgia, the illegal annexation of the Crimea by Russia and the militarization of the peninsula, as well as the hybrid war against Ukraine, the allied response paid increased but insufficient attention to security issues.

Western enlargement initiatives towards former Soviet states have failed in the Black Sea, and the ability to advance an integrative strategy in the eastern neighborhood, through NATO and the EU, is under uncertainty. Recent international reports show that countries of the Wider Black Sea region have declined in terms of democracy, human rights, the rule of law, freedom of the press, and the fight against corruption. The lack of a regional active cooperation agenda favors the emergence of unilateral visions, sometimes self-centered, marked by autocratic leadership and internal skewing tendencies from soft to hard power.

In geopolitical terms, the region is characterized by instability with direct repercussions on European security, but it is a framework of opportunities for developing partnerships under the Euro-Atlantic umbrella through NATO and the EU.

Integrated economic development has not been the key attribute of the past five years, and has led to an increase in geopolitical isolation, and hence to heterogeneous regional economic security, driven by the absence of synergies. Most eastern neighborhood countries are supported by former socialist economies in transition, facing major internal challenges of institutional construction and systemic transformation towards democracy and a free market economy. The regional economic climate is intensified by the use of Russia's energy factor in order to control the capacity of political autonomy of some states, which has led to contradictions among various NATO members. To a certain extent, the Black Sea area has been perceived by most global actors as an area of interest restricted to military developments or as an area with potential for transit of energy resources.

Social and demographic dynamics indicate the need for increased focus on refugee mobility in the Black Sea region and the overlapping of these flows with smuggling routes to the Balkans.

The lack of a consensus of allies on the region, without an objective assessment of the need for strategic defense in the Black Sea, and the absence of a major regional project to design security and stability in the Black Sea, led to disproportionate involvement of allies and littoral actors. While Turkey raises legitimate questions about its loyalty as a NATO member, neighbors' anemic initiatives create a ground for Russia's intimidation actions. The Eastern Partnership countries do not have integrated attitudes; they are often fragmented by geopolitical negotiations between the EU and Russia.

Information and propaganda operations target parties prone to populism and political

extremism that tend to crack European Union spirits.

Evolutions to which Romania has been or is an integral part.

A number of efforts have been made, such as: the direct presence adapted, in all its dimensions, and the establishment of the Headquarters Multinational Division South-East (HQ MND-SE) and the NATO Force Integration Unit (NFIU) from Bucharest. The relevant number of exercises have demonstrated the will to increase reassurance, deterrence and defense in the region. Also, the High-Level Meetings of the Bucharest Format (B9) supported the consolidation of the Eastern Flank in a coherent manner. The relatively recent participation of neighboring states in military exercises, in response to Russia's attitude in the Black Sea region, has increased NATO's and partner countries' cohesion, stepping up joint efforts to strengthen regional security as a result of hybrid threats.

The sustainability of the Strategic Partnership between the United States and Romania, the presence of US military bases in Romania, the installation of the Aegis Ashore Missile Defense System, the strengthening of Poland's defense capabilities, along with NATO's firm commitments in the Baltic Sea area were a credible deterrent, which gave the signal to Russia that the Black Sea is a non-exiting area.

However, some steps are still needed, especially for increasing the defense focus in the Black Sea area towards a coherent approach on the Eastern Flank and a strong commitment to a permanent military presence in the area.

Added value generators for Security in the Wider Black Sea Area.

In the past year, the concern to understand and analyze the Black Sea region has become more active among the Allies, but it is more visible in the US space of analysis. Following the Brussels Summit, there are clear signs that the NATO Strategy for the Black Sea has evolved and became more focused. Reflection circles, foreign and Romanian, have become more committed to this issue, providing operational and political recommendations for the two key institutions, NATO and the EU, to tackle more effectively the security issue in the wider Black Sea Region

The added value of the security policy lies in the direct involvement of the US and the expansion of multinational exercises, raising awareness of the main regional challenges and risks, and developing active measures to balance and combat not only conventional but also unconventional threats such as terrorism, organized crime, illegal migration, etc.

At the same time, there is an improvement in NATO's joint maritime security planning in the Wider Black Sea Region. On October 26, 2016, NATO defense ministers agreed that six Alliance countries (Canada, USA, Poland, Germany, the Netherlands and Turkey) should contribute to strengthening NATO's presence in the Black Sea by air, land and sea.

On October 9, 2017, NATO members agreed to strengthen their presence in the Black Sea by building a force consisting of Romanian brigades and contributions from nine nations to complement the US troops already deployed in the region. This mechanism also contributes to strengthening training and air police missions, with the aim of ensuring the separation of space between Russia and NATO. The European Union has been involved in the region through soft tools, but far too weak in terms of finality, launching: The Black Sea Synergy (2007) and the Eastern Partnership (2008).

Regional Initiatives were focused on deepening the Poland - Turkey - Romania Trilateral, and were complemented by certain strategic decisions taken at NATO summits (2014 and 2016), thus benefiting from reassurance measures established under SHAPE, new NATO rapid response plans, and the assumption of a national commitment to increase the defense budget.

The recent period has contributed to a more articulate awareness and evaluation of Russia's threats in Crimea and Eastern Ukraine, as well as to the design of the military force towards the eastern Mediterranean.

NEW CHALLENGES AND TRENDS IN THE WIDER BLACK SEA REGION.

Lessons learned from recent history

The diversity of national objectives explains the virtual absence of a regional identity and, implicitly, the failure of various regional integration projects. The main inhibitor of the development of geo-economic potential in the region is the unreliable link between direct security threats and policy challenges that are specific for this region.

The regional situation indicates that the countries of the Wider Black Sea Region are no longer focusing on security as an integrated regional phenomenon, but are currently focusing on managing their own domestic problems and needs, developing competing security agendas or, at most, bilateral relations. In the South Caucasus, Armenia is heading towards the Collective Security Treaty Organization (CSTO), Georgia relies on U.S contributions to defense and security issues, and Azerbaijan seeks to balance its ties with the great powers due to its economic resources. The fragmentation of the regional cooperation process and the inability to build a regional consensus at the level of the Black Sea actors will prevent the promotion of real means to discourage disastrous actions in the Eastern Neighborhood.

International relations point to less optimistic trends in this regard, as disputes between major actors fail to overcome certain critical stages, thus limiting the capacity to manage tensions in the wider Black Sea region.

Over the last decade, Russia has jumped from partner to competitor or adversary status, showing aggressive behavior by violating international law and using force. Russia's behavior tends to be projected in the long run and will continue to test the response capacity of NATO and its partners. Also, one can see a unitary perception of how the Black Sea states perceive Russian.

The novelty comes from the Russian Federation's temptation to provoke the US and NATO in the Black Sea, and the existing regional response initiatives are not a guarantee for regional stability and peace.

New patterns of aggression and conflict are emerging. Relations between Turkey and the Russian Federation have advanced to an ambiguity lacking regional productivity for other coastal neighbors. The occupation and militarization of Crimea delimits Russia's border by advancing an open front of confrontation with NATO and EU states. Russia resorts to exercises and scenarios to attack NATO member states in its western neighborhood, aims to intimidate and thus suggests a more concentrated presence of NATO in the Black Sea basin. Also, at the level of NATO member states, there are differences of opinion and nuances of foreign policy on the management of relations with Russia and the strengthening of common defense capabilities.

Russia is preoccupied to undermine and to block NATO-EU initiatives, most likely seeking to secure its supremacy in the Black Sea by controlling the Bosphorus and Dardanelles straits. Russian strategies in the Black Sea are designed to control the sea flow to and from the Mediterranean Sea and the oceans of the world.

It is expected that Russia will continue to focus its efforts on undermining the EU's regulatory agenda through hybrid warfare, information warfare techniques and specific clandestine means. The lack of civic mechanisms to prevent the rise of populism in Central and Eastern Europe will contribute to diminishing the European Union's prospects in this region. Also, the absence of integrated European energy security efforts will lead to an increased dependence on Russia and, implicitly, to the maintenance of unresolved regional conflicts.

Due to the confluence with the East, the region will, in the near future, remain exposed to potential internal conflicts, illegal migration flows, organized crime networks, terrorism, cyber attacks, and thus an increased protection of critical infrastructure networks is required.

The overlapping of some EU initiatives towards the eastern neighborhood is caused by the lack of coherence and disagreement between different EU member states. This trend has a negative impact on the EU's performance and credibility in the region on the political and economic dimensions.

Regional dynamics with recurrent or contagious vulnerability.

- ✓ The wider Black Sea region is at the point of overlapping interests of several regional and extra-regional actors; has become a new strategic border for Europe, Russia and the United States in terms of energy security and is an intersection of different values and cultures: European, and Asian;
- ✓ The ambition of Russia, "justified" by unsolved issues after the collapse of the Soviet Bloc, is the main challenge in the Black Sea through a political approach focused on promoting its sphere of influence that undermines the sovereignty and integrity of other states;
- ✓ Local security visions and the existence of multiple and evasive agendas supported by divergent national interests trigger geopolitical rivalries and complicate possible joint actions - a cause partly determined by the values on which national philosophies are built and how they are defined and understood differently; the result is the absence or the violation of principles of good regional and internal governance.;
- ✓ The merger of authoritarian access with the amplification of the military sector leads to unilateral attitudes of border change, using force and violation of international law principles;
- ✓ The existence of major differences between EU objectives and the expectations of regional states, some of which are of extreme nature, are unfavorably intertwined with the lack of NATO and the EU's determination to require some Member States to respect their commitments and obligations;
- ✓ the nature of security threats in the region range from conventional to unconventional or hybrid methods; In addition, the regional climate includes the existence of frozen conflicts and "hot spots" (Transnistria and Georgia), poorly secured transport routes, illegal migration, corruption, organized crime, terrorism, and attacks against cyber vulnerabilities;

- ✓ Another recurring aspect does not exclude a possible confrontation with side effects on stability in the Caspian Sea and the Middle East;
- ✓ The incapacity of reconciliation and the absence of the institutionalized dialogue between actors determines the persistence of some crises in the region;
- ✓ The absence of synergistic and sustainable strategies for the wider Black Sea region alters the ability to rebuild the area as a homogeneous bridge/system of economic and security cooperation;
- ✓ China is a minor player, but will continue to expand in the region, primarily from an economic point of view, but it will also be able to play an important role in balancing. China and Russia are members of the SCO and the Eurasian Economic Union. The involvement of both entities has ramifications in the Black Sea and Caspian Sea. This requires an in-depth understanding of the possible long-term consequences.

PATTERNS OF RUSSIA'S BEHAVIOUR IN THE REGION.

The roots and motivations that determine Russia's behaviour.

If there was a special Russia - NATO and Russia - US relationship until 2014, it no longer works. In the new context, Russia's strategies have become aggressive, being directed against the EU, NATO and the US. On the eastern flank of NATO, the main targets were the Baltic states, Poland and Romania, which are surrounded by Russia-friendly states.

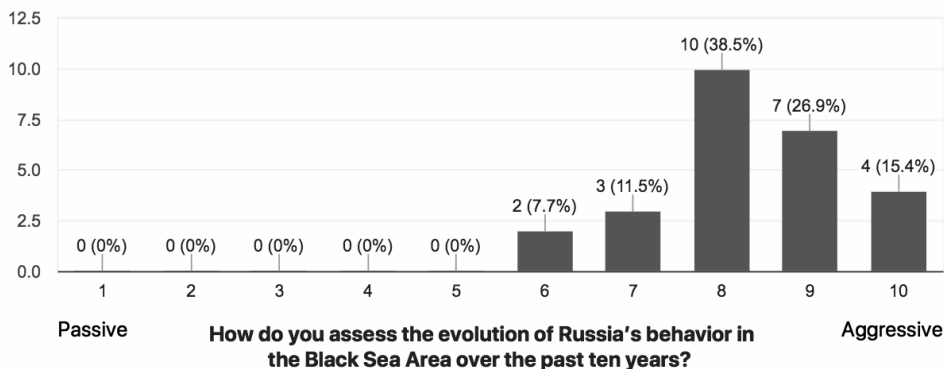
There is a clear signal from Russia that Putin regards the South Caucasus and the Black Sea region as an exclusive area of interest. Also, from the Kremlin's perspective, the rest of the region should be subordinated to the orders received from Moscow. Russia's military behaviour is a reflection of its official documents and recent doctrines. The defensive strategy is based on resistance to all types of "occidentalization", while the active strategy uses the informational subversive pattern and energy (gas and oil) as a weapon alongside military power. From an economic point of view, Russia's GDP is roughly half the size of California's, but Russia is a strong regional player with a desire to compete from a military point of view and it has strong economic growth needs. Russia is heavily affected by the price of oil and gas, as well as its inability to access Western markets. It remains to be seen whether Russia is willing to give up certain points of conflict in exchange for facilitating its economic growth, thus achieving, in the medium term, a balance of relations in the region.

Key highlights of the Russian behavioural profile

- ✓ Russia faces a frustration because it is not accepted as a great power, being in fact subjected to a "disciplinary" process for violating the democratic order. Thus, Russia has a revanchist policy and an imperial attitude in its desire to regain its old spheres of influence.;
- ✓ The Russian Federation's policy and decisions are based on Putin's personality traits and his visions of the world.;
- ✓ The internal narrative focus on Russia's "external enemies" is translated by the Kremlin's efforts to divert public and international attention from internal policy failures.;
- ✓ The roots of its aggressive behaviour are found in ideological ambitions that explain the need for affirmation of its national identity and the desire for international status. From

this perspective, Russia resorts to geopolitical games that highlight power and security considerations, being unable to come up with sustainable economic arguments in both domestic and international affairs.;

- ✓ In the Black Sea, Russia exerts its influence, despite the desire of nations to determine their own foreign policy agenda, which leads to a series of arguments for strengthening internal power and the rule of law among allied states;
- ✓ In the absence of an articulated economic vision, and dominated by a monochrome industrial landscape, Russia claims its desire to control energy resources in Europe and other states in the region, thus resorting to energy dependency factors as a political blackmail weapon;
- ✓ Russia's military involvement in Syria and the Middle East is part of a program designed to promote its own agenda in the region, but it is also meant to draw attention to its importance in global business. From this point of view, Russia has always shown its anticipatory nature, being in touch with the West behind the scenes, applying its own plans subtly. History shows that it is its natural pattern of action.;

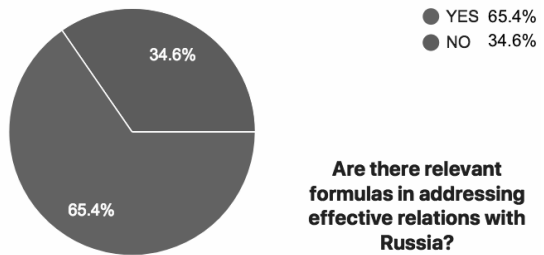
- ✓ The continuing loss of influence over China leads to a need for overcompensation on another geopolitical level, so that Russia will not become the junior partner in other joint projects (SCO, BRI, BRICS, etc.);
- ✓ Russia's speculative behaviour exploits the crisis of global leadership and the fact that world power relations are not well structured.;
- ✓ The expansion of the rule of law and democracy in the region is perceived as a threat by Russia mainly because it limits its control capability to some states.

Short and medium term perspectives on the evolution of Russia's behaviour in the wider Black Sea region

- ✓ Demonstrating that economic sanctions are not a solution;
- ✓ Russia will continue with its old rhetoric, trying to demonstrate that it is capable of increasing its level of aggression, unless it is given a form of recognition of international power;
- ✓ Identifying European business partners with influence at EU level to support her indirectly;
- ✓ Maintaining regional influence through using, if necessary, of frozen conflicts;
- ✓ The current situation demonstrates that Russia will particularly aim to transform

Crimea into a highly militarized area on the Kaliningrad model, using it as geostrategic capital with possible incursions in its western neighborhood and beyond. Of course, this time it will include the Balkans, the Eastern Mediterranean and the Levant. Russia will continue to provide political and military support to Syria and Iran in order to promote its own agenda and to maintain influence in the Caucasus and the Middle East;

- ✓ The available evidence suggests that, in addition to threatening the sovereignty of Ukraine, Georgia and the Republic of Moldova, Russia has the intention to control navigation in the Black Sea maritime area, having a direct interest in protecting its communication corridors and energy transport routes by intimidating NATO members (Bulgaria, Romania and Turkey), but also by limiting the access of NATO forces to the Black Sea;
- ✓ Russia will pursue a constant policy of aggression and intimidation, using various asymmetric methods of compromising and destabilizing the European Union (especially Romania and Poland), with the aim of breaking down Western democracies. On the other hand, Russia is aware that it does not have the capacity to simultaneously engage in more military conflicts. Although Russia will not use obvious violence every time, it will prefer to act subversively, using modern manipulation techniques and procedures to influence political decisions by testing allies' cohesion, and the main target will be Ukraine;
- ✓ Russia has an interest in Ukraine losing its exit points to the Black Sea because this would facilitate Russia's access to the mouths of the Danube. Also, Russia is particularly interested in expanding its exclusive economic zone beyond the borders of the Romanian area;
- ✓ Recent history demonstrates, as in the case of Macedonia (FYROM) and other states, that Russia will try to compromise the good relations between Bulgaria, Romania and the EU.;
- ✓ A special interest will be given to the construction of new gas pipelines to reduce the geostrategic positions of Belarus, Ukraine and Slovakia;
- ✓ It may be taken into account that, in the medium term, a potential change of power in the Kremlin will lead to some relaxation in international relations, but also in the medium term, Russia will seek a certain form of reconciliation and co-operation. The approximate thinking behind this new order lies in maintaining Ukraine's unaligned status, increasing cooperation with Turkey and reducing EU and NATO influence in the region;
- ✓ The Russian Black Sea Fleet is designed to access "warm southern waters", namely the Mediterranean, and from there to the oceans of the world; So, Russia could claim to be a Mediterranean power only if it is a great power in the Black Sea;
- ✓ Russia will seek to exploit the frozen conflicts in Ukraine and Transdnistria to prevent the progress of the EU and NATO, but on a larger scale, Russia is sufficiently cautious in measuring its offensive character in order not to attract direct foreign involvement.

The profile of a possible dialogue with Russia used by NATO and the EU.

Following the course of previous years, it is expected that Russia's approach will continue in an aggressive manner, rejecting cooperation and fueling destabilization. In the case of perpetuating its behaviour to destabilize NATO and the European Union through hybrid, cyber and conventional aggression, Russia will force the Western community to respond by economic sanctions, political pressure, or boycott.

However, it is unlikely that Russia will be open to a dialogue on the Black Sea issue, and that it will adopt a refractory attitude towards communicating with the West until the crisis is over. On the likelihood of opening up to dialogue, various negotiations can be advanced, but gains can be directed to the use of regional states and, in particular, the Straits, considering, of course, Turkey's importance.

In order to ease the relationship between Russia and the West, it is necessary for the talks to begin with the regaining of mutual trust. Thus, a dialogue with Russia is important, even if the results are not always substantial or immediate. The will to open up dialogue with Russia must be accompanied by the West's willingness to defend its own "red lines"; it is known that Putin and his team respect strong counterparts and show contempt for their weak counterparts. Decoupling is preferable because the relatively more open nature of cooperation under the umbrella of EU and NATO policies should push Russia towards more transparent behaviour about its intentions, reaching the possibility of a reflexive response, considering however that the initial attribution of Russian aggression is very clear and easy to prove in the eyes of the world, if necessary. NATO and the European Union should support the analysis of the Crimean portrait assessment and its deterioration, as well as the environmental consequences of the Russian presence on the peninsula.

A combination of discouragement and a firm defense posture, coupled with a dialogue offer, is likely to improve the security environment within the Extensive Black Sea Region. Any attempt of Russia's economic destabilization towards collapse will increase the level of uncertainty and the risk of additional military conflicts.

Perspectives to be explored

- ✓ Bilateral arrangements under common umbrellas: USA / NATO / EU - Russian Federation;
- ✓ The lack of Russian commitment will inevitably lead to alternatives: restrictions on the purchase of energy from Russia and the design of alternative gas supply routes;
- ✓ NATO and the European Union should use direct and practical ways of attracting Georgia and Ukraine, as well as developing deeper co-operation mechanisms with Turkey.

NATO AND EU AGENDA PRIORITIES FOR THE WIDER BLACK SEA REGION.

Joint thematic proposals

- ✓ Stabilizing the Caucasus, the Balkans and the Eastern Mediterranean;
- ✓ Accelerating progress in terms of democracy, human rights, the rule of law and freedom of the press; supporting the process of democratization in the region and continuing efforts to fight corruption and organized crime;
- ✓ Increased military capabilities, cyber defense and critical infrastructure networks;
- ✓ Identification and monitoring of pro-Russian and nationalist forces in the region;

- ✓ Enhancement of alliance and regional cohesion through joint threat assessment and integrated strategy development; increasing the cohesion of Turkey and Bulgaria with NATO and with Romania;
- ✓ Analyzing the authoritarian regimes, the political and social phenomenon created by the populist and extreme right-wing parties under Moscow's influence and Russia-sponsored NGOs that contribute through strategies used to erode confidence in Western partners;
- ✓ Increasing the resilience of societies in the region and diminishing social cleavages to withstand internal and external threats;
- ✓ Enhancing political availability to develop defensive regional projects in a common register to obtain concrete support from countries outside the Black Sea area;
- ✓ Limiting Russia's ability to influence economic and political processes in Eastern European countries and presenting sustainable alternative projects;
- ✓ Allied Coordination in the Wider Black Sea Region to enhance the capacity to develop joint projects and ensure a permanent NATO fleet;
- ✓ Promoting policies through concrete measures and actions at the NATO and EU level to effectively combat hybrid threats;
- ✓ Supporting a coherent EU attitude and adapting its projects to the specificity of the region by avoiding superficiality;
- ✓ Increasing the level of interoperability and strengthening the joint exercises within NATO;
- ✓ Managing the phenomenon of illegal migration;
- ✓ Promote a strategic communication to avoid the unfortunate public exposure to fake-news.

Required capabilities for the Eastern Flank allies.

- ✓ Security projects that will discourage Russia's aggressive actions, regular joint military training;
- ✓ Hybrid protection and resilience, increased capabilities to fight information warfare and conventional military threats;
- ✓ Strategic and tactical actions tailored to communication issues, false news and information aggression;
- ✓ NATO's continued involvement in the modernization of the military forces and the initiation of joint support programs for Georgia, the Republic of Moldova and Ukraine; speeding up the completion of the anti-missile system;
- ✓ Deepen strategies to combat radio-electronic warfare in the Black Sea and counter-intelligence strategies;
- ✓ Establishment of operational and integrated centers for rapid response to cyber threats;
- ✓ Increasing the resilience of regional critical infrastructures and early anticipation of the risk of sabotage, seen not only as a precursor to material and human damage, but to avoid undermining the trust of investors and citizens.;
- ✓ Increasing military mobility and enhanced integration of interoperability with Allies; strengthening military capabilities for naval and air surveillance;
- ✓ Political and diplomatic coordination;
- ✓ Increasing economic and energy security;
- ✓ Develop bilateral and multilateral cooperation in the region to achieve consensus.

Measures to build a "security belt" in the eastern border of the Alliance.

A security belt involves a geographical component that relies on a secure network able to integrate trade relations, critical transnational infrastructures, capital flows and investment, which are in turn interdependent with local policies. The European Union can improve the Eastern Partnership initiative to promote good governance in neighboring countries.

The political measures include the consolidation of the Bucharest 9 Initiative (B9) and the Three Seas Initiative, towards a greater concentration of NATO and the EU.

Military measures are based on intensifying defense efforts and developing adequate capabilities, boosting the presence of several allies on the eastern flank, providing a balanced response to current and future challenges.

Economic projects include active trade, transport, energy and digital integration from north to south not only from east to west.

Other proposal

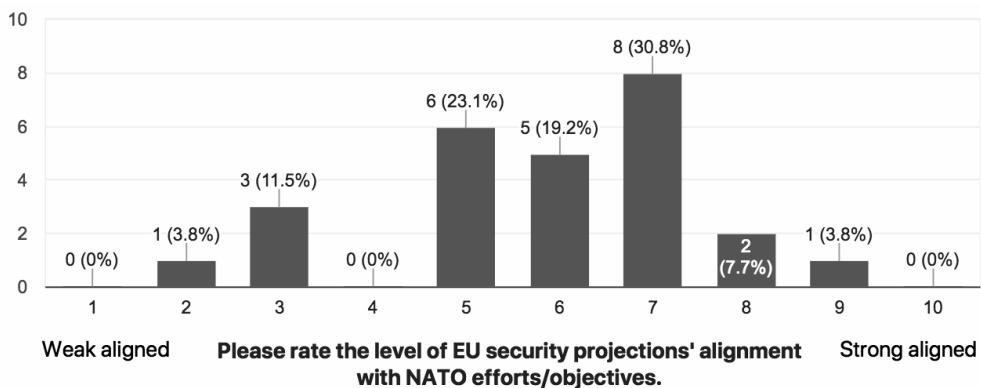
- ✓ Investments in military infrastructure and investments in strategic transport infrastructure;
- ✓ Complementary legal arrangements;
- ✓ Repeated exercises simulating a cyber-attack accompanied by the simulation of a hostile campaign of strategic communication;
- ✓ Increase funds for diplomacy and negotiation across NATO's entire eastern flank;
- ✓ Creating a national and regional fund for knowledge and strategic thinking projects, powered by think-tanks, expert networks, and academic excellence centers.;
- ✓ Providing military assistance to Ukraine, Georgia and the Republic of Moldova;
- ✓ Deepening regional relations with Turkey for the development of joint sector projects; setting up joint military bases in the region;
- ✓ Providing logistical and technical support to counter-terrorist counterparts in Eastern European countries;
- ✓ Regional intelligence cooperation;
- ✓ Providing regional support for the construction of national defense forces;
- ✓ The establishment of Temporary or Permanent Posts for New Equipment under NATO's Joint Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (JISR);
- ✓ Firm support for those countries wishing to become members of the Alliance (Ukraine, Georgia);
- ✓ A level of solidarity is required on the NATO Eastern Flank to convey a common and firm message of effective discouragement and credible collective defense;
- ✓ Developing a system of advantageous interdependencies to ensure regional economic security so that no state is allowed to leverage the energy economy to compel other states;
- ✓ The Eastern Allies should use any means, including the European Union's Permanent Structured Cooperation (PESCO) - under development - to ensure that the local defense industry is at a satisfactory level in which a military conflict can be sustained in the short / medium term.

EU and NATO between convergence and parallelism

- ✓ The Russian annexation of Crimea has changed the global understanding at EU and NATO level with regard to their common goal of alignment. The two institutions seek

complementarity in the field of security, particularly in the field of cyber defense and maritime cooperation, as well as joint exercises, but there is no common or coordinated framework for security provisions in the region, nor specific EU perspectives for the Wider Black Sea Region;

- ✓ Unlike NATO, the European Union has proved incapable of defining a competitive vision, structure and doctrine, even incapable of mobilizing real resources. A common definition and an EU-NATO unitary concept of the Wider Black Sea Region is required, as well as a prioritization of the actions and initiatives of the two international organizations in the region. The lack of coordination of joint efforts will provide free movement for Russian initiatives in the area;
- ✓ Reported to NATO, EU defense is rather a project with unclear objectives; analysts are currently talking about the need for European strategic autonomy, but this tends to happen, most likely under the umbrella of NATO.
- ✓ The European Union can continue to play an important role in civilian defense, internal resilience and the provision of military components such as gendarmes.;
- ✓ Following Brexit, the guarantees, that the great powers of NATO and the European Union will agree on how to react to future crises in the Eastern Neighborhood of Europe, are diminished;
- ✓ Not all EU members perceive similarly the threats in the Eastern neighborhood. The views are divided because Russia is not considered a direct threat to some of them, particularly the countries in the far west of Europe.

What are the conditions for the EU-NATO binomial to become a "smart-power"?
Recommendations for joint sets of efforts

- ✓ Cooperation in the field of intelligence;
- ✓ Technology control;
- ✓ Develop knowledge networks by facilitating academic and intellectual exchanges;
- ✓ Coordination of crisis management exercises;
- ✓ Develop resilience to CBRN attacks;
- ✓ Early warning and joint effort to achieve the objectives of countering cyber attacks and infrastructure protection.

- ✓ Effective limitation of Russia's soft power projection and assistance in combating misinformation, respective coordination of strategic communication and expert training;
- ✓ Promoting democracy in the neighborhood;
- ✓ Synergetic development of enlargement policies;
- ✓ The establishment of the Military Schengen;
- ✓ The instrumentation of PESCO as an operational financial mechanism;
- ✓ Designing EU strategies to strengthen the Alliance, not to weaken it;
- ✓ Effective co-operation at military and civilian level;
- ✓ Enhance comprehensive understanding and unit reporting on how to understand and manage hybrid threats;
- ✓ All NATO military systems that are in Europe and belong to European states can be defined as systems and forces of the EU with the consent of non-EU states. The latter can contribute to any military system by their own decision.

NATO and the EU must support the enlargement process to Ukraine, the Republic of Moldova and Georgia, to assert democratic values, while being ready to use economic and military instruments in response to aggressive actions on these states.

ROMANIA - UNITED STATES OF AMERICA STRATEGIC PARTNERSHIP

Benefits of the Romania - United States of America Strategic Partnership for the Wider Black Sea Region

Since its launch, the Strategic Partnership has been a key landmark of Romanian foreign policy and one of its vital pillars, alongside Romania's accession to NATO and the EU. The cooperation between these two countries has been strengthened at the strategic, political and military level, reflecting the most effective bilateral cooperation project. The efforts have focused on fostering political dialogue and strategic cooperation, developing economic and energy security dimensions, and promoting human resource exchanges to raise all areas of cooperation at the same level of excellence. The strong cooperation in intelligence is a key component of the Romania - United States of America Strategic Partnership.

Other benefits

- ✓ Continuity of anti-corruption policies and maintaining the rule of law.;
- ✓ Increasing security in the Black Sea;
- ✓ Military and security cooperation;
- ✓ In-depth economic exchanges;
- ✓ Creation of command and control centers for special operations;
- ✓ Creation of multinational military bases;
- ✓ Securing the national airspace;
- ✓ Assistance in endowing the NATO-compatible Army and supporting the revival of the Romanian military industry;
- ✓ Implementation of anti-missile ballistic system and obtaining of various types of weapons (Patriot System, HIMARS etc.);
- ✓ The presence of the American naval fleet in the Black Sea;
- ✓ Experience exchanges and training sessions; joint participation in multinational exercises;

- ✓ Increasing the defense budget;
- ✓ Cooperation in the field of intelligence;
- ✓ Reassuring allies and partners;
- ✓ Projecting power in Afghanistan and Iraq using Kogălniceanu military base;
- ✓ Regional balancing role in relation to Russia's aggressive manifestations;
- ✓ Additional security guarantees through the presence of US military forces on Romanian territory;
- ✓ Predictability, security and stability in the region.

Expectations of coastal states on the United States contribution to the wider Black Sea region.

- ✓ A strong active and permanent military presence in the region (air, naval and terrestrial);
- ✓ NATO oversight missions in the Wider Black Sea Region;
- ✓ Increasing scientific cooperation;
- ✓ Contributing to strengthening defense capabilities to discourage possible Russian aggression;
- ✓ Promoting democracy, the rule of law and good governance to maintain open and sustainable societies in the region;
- ✓ Investment in infrastructure, assistance and support for building defense forces;
- ✓ Ensuring the continuity of the Strategic Partnership and assuming a long-term mutual commitment;
- ✓ Facilitating a transition to military autonomy, understanding that the primary responsibility for ensuring security lies with the State;
- ✓ Consider and declare as a strategic interest the interconnection between South East Europe and the Wider Black Sea Region;
- ✓ Extending Operation Active Endeavour (OAE) in the Black Sea;
- ✓ Extending military and economic cooperation as factors of stability and deterrence.

VECTORS FOR REGIONAL COOPERATION

Issues that should be taken into account in a future Black Sea security policy agenda
Cooperation pillars in the Black Sea

- ✓ Overcoming cultural differences and promoting intercultural communication as a first step towards collaboration between regional actors;
- ✓ Redefining the common objectives in the region and negotiating the interests presented by each actor;
- ✓ Promoting cooperation policies in favor of the competitive ones by engaging the Black Sea basin countries in joint projects with international / European participation and support;
- ✓ Setting up a regional network of experts able to identify new economic, environmental and humanitarian projects to establish trust points; providing incentives for actions of common interest, in order to identify concrete flagship projects on regional issues;
- ✓ Develop an advantageous interdependence platform by building an institutionalized security architecture conducive to dialogue and predictable results, even in the face of regional tensions, by developing a regional concept of common strategic culture (Baltic

- Sea cooperation could be an example in this sense);
- ✓ Ensure a common understanding of the concept of trust among all actors participating in this format;
 - ✓ Propose a regional security project under the umbrella of NATO and initiate regional security cooperation;
 - ✓ Undertaking a shared perception of threats and designing a regional leadership mechanism;
 - ✓ Fighting the hybrid war, terrorism, trafficking and illegal migration;
 - ✓ Tolerance for minority groups and the institutionalization of their rights;
 - ✓ The return of Crimea to Ukraine, the integrity of Georgia, the amelioration of the potential effects of frozen conflicts;
 - ✓ Re-launching the Economic Cooperation Area;
 - ✓ Energy security not dependent on Russia;
 - ✓ Developing common learning platforms;
 - ✓ Compatibility of NATO and EU projects to contribute coherently to stabilizing the region's security climate;
 - ✓ Full integration of the Euro-Atlantic mentality at the region level.

Suggestions on civil society activities to deepen NATO and EU engagement in the wider Black Sea region.

- ✓ Accessing security, awareness and information culture projects provided by the EU and the NATO Public Diplomacy Division;
- ✓ Organization of public debates on regional security and rule of law issues;
- ✓ Organizing regional conferences, exhibitions, roundtables and symposia with the sustained involvement of academia and civil society; lectures and contests in schools to disseminate Euro-Atlantic values;
- ✓ Provide examples that increased the security and prosperity of the population as a result of joining NATO and the EU, as well as cooperation with the US.;
- ✓ Explaining the damage caused by Russian investments in the wider Black Sea region;
- ✓ Organizing active courses for journalists and providing training to raise the level of policy culture of politicians;
- ✓ Issue an Analytics Bulletin focused on the issue of the Wider Black Sea Region, in collaboration with experts and analysts from all coastal states;
- ✓ Re-engaging the population in a process of objective information and coherent public reflection;
- ✓ Emphasizing the importance of the Black Sea region for NATO;
- ✓ Adaptation of the university and lyceum curriculum by integrating optional subjects related to the EU, NATO and security studies;
- ✓ Running research projects between universities from coastal states;
- ✓ Security education and application of methods to increase the resilience of the population and organizations to the effects of risks and threats in the current security environment;
- ✓ Providing a dedicated budget at national level to promote an active dialogue between researchers / analysts and decision-makers on the issue of the Wider Black Sea Region.

STRATEGIC RECOMMENDATIONS

Possible topics on NATO's future agenda, essentially related to Black Sea security

- ✓ Achieving consensus within NATO that security in the Black Sea region should be taken into account in a substantial manner, on an equal footing with the NATO North Flank;
- ✓ Updating the cyber defense commitment - setting a threshold that could determine the extent to which a cyber-attack can be considered for triggering NATO's Article 5.;
- ✓ Improving the capacity to rotate military forces from one country to another;
- ✓ More effective co-ordination with the EU on hybrid threat analysis and setting clear guidelines for the response to specific acts and measures.
- ✓ Exploiting energy opportunities for both Black Sea basin operation and routes and destinations, adapting the legislative framework through discussions and consultations with the EU and the US. Encouraging Western investment is a guarantee of long-term external concerns for securing these assets.;
- ✓ Ensuring the permanence of the Allied Naval Forces in the Black Sea;
- ✓ Supporting the establishment of a NATO Center for the Security of the Black Sea in Georgia;
- ✓ Establish a dynamic dialogue with Allied states finance ministers to harmonize investments and projects in the defense sector.;
- ✓ Organizing thematic projects to increase NATO's credibility but also to analyze the security phenomenon in the Wider Black Sea Region;
- ✓ Granting scholarships for non-NATO soldiers in Eastern European countries and Eastern Neighborhoods;
- ✓ Organization of large-scale military exercises and applications;
- ✓ Strengthen solidarity and commitment of all NATO members;
- ✓ Providing assistance and increased support for the new member states of NATO - Membership Action Plan (MAP) has proven to be an inadequate mechanism at the practical level.;
- ✓ Examining migration and terrorism issues threatening NATO member states;
- ✓ Assessing the process of militarization of Crimea and Transdnistria as a direct threat to security in the Black Sea region;
- ✓ NATO-EU Synergy Collaboration Opportunities for the Wider Black Sea Region;
- ✓ Translating strategic concepts into factual mechanisms for responding to hybrid threats;
- ✓ Establishment of an allied headquarters in the area (the NATO flag in the Black Sea) to demonstrate a firmer commitment.

Priorities for securing the Eastern Flank under Bucharest 9 Initiative (B9)

Thematic recommendations

- ✓ Enhance the increased presence, especially in the southern flank of the Eastern Flank, and ensure coherence across the entire Eastern Flank from the Baltic to the Black Sea.
- ✓ Greater distribution of financial burdens among Allies.
- ✓ Mobility of forces and expanding the presence of Western NATO members in the Black Sea;

- ✓ EU - NATO cooperation;
- ✓ Combating misinformation and propaganda;
- ✓ Supporting Poland, Romania and Turkey in developing the Bucharest 9 format;
- ✓ Ensuring that Romania benefits from a fully operational NATO Command Center;
- ✓ Preparing Common Standards for Military Schengen;
- ✓ Supporting a united, coherent and effective Alliance across the entire NATO Eastern Flank;
- ✓ Increase resilience of societies to modern hybrid threats;
- ✓ Protection of Critical Infrastructures;
- ✓ Creation of a regional cooperative military network;
- ✓ Developing the framework for increasing joint training programs;
- ✓ Capability development programs.

Among the priorities of the B9 format, we should agree on capitalizing on the various multi-national formats to prepare a common vision at NATO level that will have a deterrent effect. B9 could also be a means of strengthening the Black Sea region's profile and supporting regional strategies in the wider context of NATO.

Suggestions on the security and defense priorities of EU policies for the Eastern Border

- ✓ Effective intelligence cooperation for border protection; integrated border management instead of a segmented national management;
- ✓ Projects for the security culture of the inhabitants of the border areas;
- ✓ Increasing the resilience of the Eastern Partnership countries, especially in the cybernetic field;
- ✓ Developing the military capabilities of the Eastern Partnership countries, possibly with the help of the European Defense Agency;
- ✓ Develop strategic communication to counter Russian disinformation;
- ✓ Building a unified energy security policy;
- ✓ Investments in intelligence and intellectual heritage, education for civic and political culture, increasing the level of social intelligence;
- ✓ Dialogue and Inclusion of the Member States and the Eastern Partnership (at least Republic of Moldova, Ukraine, and Georgia);
- ✓ Development of operational digital security centers;
- ✓ Strengthen sanctions against Russia;
- ✓ Combating emerging threats (terrorism, illegal migration, organized crime);
- ✓ Exploring an EU-Eurasian Involvement Initiative;
- ✓ Development of viable national defense industries for a sustainable fight (possibly based on the European Space Agency);
- ✓ Protection of Critical Infrastructures identified and designated by EPCIP;
- ✓ Implementing a strategic autonomy program in terms of energy and capital;
- ✓ Deepening NATO-EU cooperation;
- ✓ Increasing public resilience to hybrid warfare;
- ✓ Stronger engagement of partners to strengthen their European path.

Agenda Recommendations for Deepening the Strategic Partnership Romania - United States of America

- ✓ Provide support in implementing integrated security management, at national level, under the umbrella of NATO and the EU;
- ✓ Scientific cooperation, study, research and academic exchanges in the field of defense, intelligence and security studies with an emphasis on the wider Black Sea region;
- ✓ Encouraging direct investment by US companies in Romania;
- ✓ Lifting of visa requirements for Romanian citizens;
- ✓ Improvement of reciprocal formats and enhanced cooperation with the eastern neighborhood of the Black Sea and the Eastern Flank of NATO;
- ✓ Maritime security, aviation police, cyber defense and the deployment of new technologies;
- ✓ Analyzing and deepening the Black Sea issue; emphasizing the importance of regions on the international security agenda for managing the phenomenon of illegal migration and demographic changes, studying regional processes with geopolitical implications, analyzing the phenomenon of information intoxication and improving strategic communication on NATO efforts in the Black Sea;
- ✓ Assistance, in line with NATO standards, for investment in road infrastructure and bridges;
- ✓ Extending the military base network;
- ✓ Cooperation in combating global terrorism;
- ✓ Combating Russia's aggressive manifestations against NATO allies in the region;
- ✓ Supporting economic security and energy security with critical infrastructure protection missions and tasks;
- ✓ Intensify joint training activities.
- ✓ Increase military interoperability.
- ✓ Develop a strategy for the integration of military and civilian capabilities;
- ✓ Exchange of information.

Thematic perspectives of mutual regional engagement in the wider Black Sea region

- ✓ Political arrangements centered on dialogue and diplomacy;
- ✓ Identify regional peace and regional prosperity mechanisms by stepping up exchanges of ideas and best practices; sectoral cooperation in understanding those "lessons learned" in various areas such as investment or domestic affairs;
- ✓ Reconsider the maritime borders, taking into account Russia's strategy to limit Ukraine's access to the Black Sea and restrict access to the Azov Sea.;
- ✓ Enhance the capacity of NATO's Black Sea coastal states to ensure maritime and airspace security; to consider a permanent, not ad hoc, multilateral framework to organize a joint development of NATO's coastal states in the Black Sea region; to explore the possibility of NATO-Russia practical dialogue for specific confidence-building measures to calm down the region's biggest source of tension;
- ✓ Preparing and inviting coastal states for a possible future NATO membership;
- ✓ Develop an emergency plan for the southern perimeter of the eastern flank of the Alliance in relative symmetry to the northern (Baltic), taking into account the limitations imposed by the Montreux Convention;

Policy Paper: "Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security"

"Lucian Blaga" University of Sibiu, Global Studies Center

- ✓ Develop a common framework to combat Russian disinformation actions;
- ✓ The international status of Crimea, the cessation of hostilities over Ukraine, the cessation of frozen conflicts in Transnistria, Nagorno-Karabakh, Abkhazia and Osetia;
- ✓ Exchange of information and interoperability;
- ✓ Cyber defense;
- ✓ Joint cooperation on immigration and counter-terrorism;
- ✓ Cooperation in the fight against corruption and border management;
- ✓ Combating poaching, smuggling and other forms of cross-border organized crime, protecting cable and submarine pipelines, taking care of the Black Sea biodiversity as a shared heritage;
- ✓ Conservation of natural resources and development of renewable energy projects;
- ✓ Multiculturalism, trade, tourism;
- ✓ Promoting a framework for regional analysis of cultural and academic exchanges and networks.

The cooperation and security at the regional level are difficult without the involvement of Russia or without a stronger position to discourage its attitude.

KEY PRIORITIES

✓ From a military perspective, the **modernization and continual adaptation of Romania, Poland and the Baltic States** to NATO should reduce the likelihood that Russia is willing to violate their sovereign boundaries. NATO has adapted its position of defense and deterrence to its Eastern Flank, however, **a unified NATO vision of practical response to hybrid threats is imperative.**

The development of priority military capabilities requires that **Romania, with US support, will be able to develop an air and maritime force capable of discouraging aggression in the Black Sea.**

Deepening the Strategic Partnership with the United States and the long-term mutual engagement are preconditions for national stability and security guarantees in the region.

Similarly, the B9 format is an essential platform for achieving **consensus within NATO that security in the Black Sea region should be taken into account in a substantial manner, even on an equal footing with NATO's North Flank, respectively with the Baltic Sea.**

Allies must pay more **attention to the process of militarization of Crimea and Transdnistria as a direct threat to security in the Black Sea region, as well as to any temptation of Russia and Ukraine to challenge each other militarily.**

A potential large scale conflict will provide "justification" for Russian strategy to limit Ukraine's maritime access by reconsidering its borders and positioning Russia at the mouth of the Danube.

Equally, **it is necessary for Romania to focus its efforts to ensure the military permanence of the Allies in the Black Sea, but also the expansion of the military base network.**

At the same time, we are witnessing a security dilemma in the Black Sea area - the level of security and the military dimension have increased, while we have a lower degree of regional cooperation. The Reflection Group pays particular attention to the major risk of regional over-militarization to the detriment of economic cooperation. Thus, a new question arises: If we persist in this regional pattern, what will be the scenario and the regional development options?

✓ As the deterioration of stability in the Black Sea has not reached a negative climax, **it is desirable that, at the level of the international community, especially at EU and NATO level, the Black Sea should be placed on the political, military and economic agenda, in order to reverse the negative trends and to relaunch regional cooperation.** NATO's policy to ensure an open dialogue with Russia can contribute to a more reasonable level of regional security.

✓ From a political point of view, **the Three Seas Initiative is a key complementary platform to integrate projects and working formats into the soft dimension of regional cooperation.** Strengthening the Eastern Partnership (EaP3) - Georgia, Moldova and Ukraine and the regional cooperation platforms, such as the Three Seas Initiative, is an **active opportunity to stabilize and integrate the Eastern Neighborhood and the Balkans. In the context of the Romanian Council Presidency of the EU Council and the**

European Union Summit in Sibiu (2019), Romania has the opportunity to calibrate a coherent regional agenda to contribute to the military and economic security of the region of which Romania is part, in full complementarity with the Alliance's objectives - the primary objective is to develop an advantageous interdependence platform and build an institutionalized economic and security architecture that will lead to predictable dialogue, projects and outcomes.

✓ The difficulty predicting economies leads to the impossibility of anticipating military conflicts as a result of the under-assessment of the importance of geopolitical interdependent crises. There is a need for **structuring and correlating the analytical patterns applicable to the Wider Black Sea Region and the development of an institutionalized regional security architecture that allows for predictability and consistency in crisis resolution** with effects also on the issues that do not belong to the field of classical defense. **Romania's participation in major energy projects gives it a geopolitical advantage attracting investors' concern to secure their own assets, extraction perimeters and transit corridors.**

The win-win dimension in the regional economic cooperation segment must be focused on active trade, transport, tourism, energy and digital integration from north to south, not only from east to west.

✓ From a societal point of view, considering the importance of democratic values for security in the region, we can see that **greater cooperation with the Eastern states of the Wider Black Sea Region and a full integration of the Euro-Atlantic mentality should be promoted. The implementation of a financial framework, support framework and a framework for the construction of regional expert networks, contribute to the identification of concrete flagship projects** on regional issues in the economic, ecological, educational, technological, cultural and humanitarian fields. **Promoting an active dialogue between researchers, analysts and decision-makers on the issue of the Wider Black Sea Region will help establish an inclusive agenda and identify those responsible for enhancing regional integration.**

The views, thoughts, and opinions expressed in the text belong solely to the authors, and not to a public institution or an official body.

LIST OF CONTRIBUTORS

Dr. George FRIEDMAN, *Chairman of Geopolitical Futures;*

Dr. James CARAFANO, *Vice-President, Kathryn and Shelby Cullom Davis Institute for National Security and Foreign Policy, Heritage Foundation;*

Col. Scott WESTON, *USAF, Defense Attaché to Romania;*

James E. DEAN, *Manager, International & Diplomatic Programs, The Heritage Foundation;*

Dr. Eugene KOGAN, *Expert in Defence Sector, based in Tbilisi, Georgia;*

Dr. David MATSABERIDZE, *Former Analyst, Office of the National Security Council of Georgia, Ivane Javakishvili Tbilisi State University, Georgia;*

Lecturer Andreea STOIAN KARADELI, *Faculty of Political Sciences, Sakarya University, Turkey;*

Assist. Prof. Mehmet Ali KARAMAN, *Editor, Journal of Strategic and Social Research, Mehmet Akif Ersoy University, Turkey;*

Assoc. Prof. PhD. Mim Sertaç TÜMTAŞ, *Sociology Department, Mehmet Akif Ersoy University, Turkey;*

Dr. Mykola NAZAROV, *Director, Research Center for Regional Security, Ukraine;*

Prof. PhD., Ganna A. KHARLAMOVA, *Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine;*

Dr. Andriy STAVYTSKYI, *Geopolitical forecaster, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine;*

M.G., Mihai ŞOMORDOLEA, *State Adviser, Department for National Security - Supreme Council of National Defence Secretariat, Romanian Presidency;*

H.E. Prof. Ph.D. George Cristian MAIOR, *Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Romania to the United States;*

Prof. Sc.D. eng. Ioan BONDREA, *Rector of Lucian Blaga University of Sibiu;*

B.G., Dan DINU, *Adviser, National Security Department, Romanian Presidency;*

H.E. Prof. Ph.D., Cristian DIACONESCU, *member of United Nations Group of Eminent Persons for Non-Proliferation of Nuclear Armaments, Former Minister of Foreign Affairs;*

Prof. Ph.D., Vasile PUŞCAŞ, *Former Minister of EU Accession, Babeş-Bolyai University;*

Col. Ph.D. Gabriel ANGHEL, *Military Intelligence Directorate, Ministry of National Defence;*

Col. Ph.D. Dan COLESNIUC, *Head of Defence Intelligence Training Center, Ministry of National Defence;*

Col. Ph.D. Marian DINCĂ, *NATO HUMINT Center of Excellence;*

Gen. (ret) Ştefan DĂNILĂ, Ph.D., *Monitorul Apărării și Securității, Former Chief of the Romanian General Staff, Romanian Armed Forces;*

Prof. Ph.D. Gen. (ret), Sergiu MEDAR, *Monitorul Apărării și Securității, Former Head of the National Intelligence Community (Romania), Former Head of the Romanian Military Intelligence;*

Prof. Ph.D., M.G., (ret), Adrieian PĂRLOG, *Former Deputy Head of Romanian Military Intelligence;*

Dr. Adrian TUDORACHE, *Diplomatic Counselor, Embassy of Romania to the United States of America;*

Dr. Antonia COLIBĂŞANU, *COO and Senior Analyst at Geopolitical Futures;*

Policy Paper: "Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security"

"Lucian Blaga" University of Sibiu, Global Studies Center

Prof. Ph.D. Adrian POP, *Faculty of Political Science, National University of Political Science and Public Administration/SNSPA;*

Assoc. Prof. Ph.D. Iulian CHIFU, *president of Center for Conflict Prevention and Early Warning, Bucharest;*

Cosmin GHIȚĂ, *CEO NUCLEARELECTRICA;*

Flavius CABA-MARIA, *President of Middle East Political and Economic Institute;*

Dr. Alexandru GEORGESCU, *Strategic Analyst, EURISC Foundation;*

Scott EASTMAN, *Superforecaster for Good Judgment;*

Assoc. Prof. Ph.D. Vasile SIMILEANU, *Academy of Economic Studies, President, 'Ion Conea' Geopolitical Association, Director of GeoPolitica Magazine;*

Cristiana MĂRGINEAN, *student, Lucian Blaga University of Sibiu;*

Assoc. Prof. Ph.D. Silviu NATE, *Director of Global Studies Center, Lucian Blaga University of Sibiu*

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu,
prin **Centrul de Studii de Globale (ULBS)**,
a organizat în perioada 01-02 iunie 2018, conferința internațională:
„Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security”.

**Proiectul s-a desfășurat sub Înaltul Patronaj al Președintelui României, prin
Departamentul de Politică Externă, cu sprijinul Ambasadei României în Statele
Unite ale Americii.**

45 de experți internaționali, regionali și naționali au participat la Sibiu, în cadrul conferinței, pentru a construi o viziune strategică regională pentru Regiunea Extinsă a Mării Negre.

Instituții și organizații implicate

Președinția României, Ministerul Afacerilor Externe prin Ambasada României în Statele Unite ale Americii, Ministerul Apărării Naționale, Ambasada Statelor Unite ale Americii în România, NATO HUMINT Center of Excellence (RO), Geopolitical Futures (USA), The Heritage Foundation (USA), Kathryn and Shelby Cullom Davis Institute for National Security and Foreign Policy (USA), Research Center for Regional Security (UKR), Journal of Strategic and Social Research (TR), Consiliul Euro-Atlantic Român (RO), Fundația EURISC (RO), Center for Conflict Prevention and Early Warning (RO), The Middle East Political and Economic Institute (RO), Asociația de Geopolitică „Ion Conea” - Revista GeoPolitica (RO), Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKR), Sakarya University (TR), Mehmet Akif Ersoy University (TR), Școala Națională de Studii Politice și Administrative / SNSPA (RO), Universitatea Babeș-Bolyai (RO), Academia de Studii Economice din București (RO), Universitatea București (RO), Academia Forțelor Terestre „Nicolae Bălcescu” (RO).

* Eveniment cofinanțat de Primăria Municipiului Sibiu.

iunie 2018
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu

**MESAJUL PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI, DOMNUL KLAUS IOHANNIS,
transmis cu ocazia deschiderii conferinței
„Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security”**

01 Iunie 2018

„Salut inițiativa Universității «Lucian Blaga» din Sibiu de a organiza, cu implicarea Diviziei de Diplomatie Publică a NATO, o conferință pe un subiect actual important, de interes geopolitic și geostrategic. Regiunea Mării Negre are o relevanță deosebită pentru construcția securității europene și euroatlantice.

Este de apreciat atenția sporită acordată, în ultimul timp, de comunitatea academică și de cercetare științifică, de organizațiile neguvernamentale, societatea civilă, mass media și de opinia publică problematicii securității globale, europene și naționale.

În actualul context, conceptul de securitate a dezvoltat noi trăsături, precum complexitatea și interdependența. În același timp, caracterul transnațional al amenințărilor reclamă o abordare bazată pe cooperarea între state, în baza normelor dreptului internațional.

Prin prisma faptului că reprezintă o frontieră a Organizației Tratatului Nord-Atlantic și a Uniunii Europene și, în același timp, un spațiu de intersecție a intereselor unor state din Europa, Asia Centrală și Orientul Mijlociu, regiunea Mării Negre ocupă un loc aparte în contextul securității internaționale.

Situația de securitate din zona pontică este volatilă și caracterizată de existența potențialului de destabilizare, care se va menține, probabil, pe termen scurt și mediu, în timp ce provocările cu care se confruntă arealul sunt complexe și dinamice.

România, în calitate de furnizor regional de securitate, își reafirmă obiectivele strategice privind stabilitatea regiunii prin dialog politic și soluționare pe cale pașnică a divergențelor. În acest sens, intensificarea colaborării regionale, bazată pe respectarea normelor dreptului internațional, reprezintă una dintre cele mai eficiente soluții.

Consolidarea parteneriatului strategic cu SUA, a profilului țării noastre în NATO și Uniunea Europeană, precum și asumarea unui rol activ și constructiv în problemele actuale ale regiunii Mării Negre constituie pilonii de bază ai politicii externe și de securitate ale țării noastre.

Transparența și predictibilitatea, toleranța și cooperarea trebuie să devină nu numai valori ale democrațiilor participative, așa cum este țara noastră, dar și imperative ale politicii internaționale actuale.

Evenimentul de astăzi reprezintă o reală oportunitate pentru stimularea dialogului și a gândirii strategice, în scopul conturării unei viziuni comune, care să contribuie la o mai bună înțelegere a specificului regiunii Mării Negre, precum și la identificarea unor instrumente și platforme de conlucrare utile ameliorării situației de securitate din acest spațiu strategic.

Vă doresc succes!”

PREFAȚĂ

George Cristian MAIOR

Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al României în Statele Unite ale Americii

Inițiativa Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, Centrul de Studii Globale, de a organiza conferința „Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security” este oportună și adecvată contextului amenințărilor de securitate predominante în această regiune, precum și necesității dezvoltării unei viziuni strategice de abordare a acestora. Ambasada României în Statele Unite ale Americii s-a alăturat eforturilor Universității în această privință pentru a contribui la stabilirea unor punți între gândirea geopolitică și geostrategică de peste Atlantic și comunitățile de experți de prim rang în domeniul politicii de securitate din România și din țări din regiune.

Importanța strategică a regiunii Mării Negre a evoluat mult mai vizibil în ultimul deceniu, favorizată de reînnoirea competiției geopolitice. În această perioadă, Rusia a aplicat tiparele clasice de revizionism și agresiune, cum ar fi în 2008 prin invadarea Georgiei, în 2014 prin anexarea ilegală a Peninsulei Crimeea și după 2014 în conflictul din estul Ucrainei. Totuși, asemenea acțiuni se potrivesc tiparelor istorice rusești față de regiune, în pofida potențialului de cooperare și angajament ca urmare a extinderii NATO și UE spre est în primul deceniu al secolului al XXI-lea.

Pentru NATO și pentru România, semnificația strategică a regiunii Mării Negre decurge din faptul că aceasta reprezintă frontiera Alianței. Ca spațiu de frontieră, regiunea include aliați NATO - România, Bulgaria, și Turcia sunt țări riverane Mării Negre -, parteneri NATO - Ucraina și Georgia sunt ferm angajate pe un parcurs euro-atlantic, chiar dacă Rusia ocupă părți ale teritoriului lor -, și Rusia, care a ales competiția în dauna cooperării cu Occidentul. Situația particulară a regiunii Mării Negre poate fi analizată prin prisma complexității amenințărilor și riscurilor, precum și din perspectiva potențialelor oportunități și cooperării.

Așa cum menționam mai sus, conduita Rusiei în ultimul deceniu a avut impact negativ asupra țărilor din această zonă în grade diferite în funcție de conexiunea sau integrarea acestora cu Occidentul. Rusia a urmărit continuarea exercitării influenței sale în regiune și împiedicarea dezvoltării de legături euro-atlantice mai puternice. Astfel, ca urmare a acțiunilor Rusiei, regiunea Mării Negre a devenit un areal de încercare a unor provocări serioase la adresa securității și stabilității. În acest context, spre exemplu, anexarea ilegală a Crimeii a reprezentat o încălcare a dreptului internațional efectuată prin utilizarea forței și a semnat cea mai gravă încercare de a destabiliza ordinea de după cel de-al doilea război mondial, al cărui principal arhitect a fost Occidentul, sub conducerea SUA.

Mai mult, Moscova utilizează această regiune ca epicentrul proiecției sale de putere în exterior, spre estul Mării Mediteraneene și spre Orientul Mijlociu. Dislocarea sistemelor rusești de interdicere și limitare a accesului zonal care acoperă aproape în întregime Marea Neagră, așa cum sublinia fostul comandant suprem al forțelor aliate din Europa, generalul

Philip Breedlove, împreună cu desfășurarea exercițiilor militare au în vedere limitarea libertății de navigație, exercitarea controlului asupra acestui spațiu, precum și intimidarea vecinilor. Dincolo de abordarea convențională militară, Rusia utilizează o gamă largă de instrumente din domenii multiple integrate într-o strategie hibridă care nu depășește pragul activării articolului 5 din Tratatul de la Washington: atacuri cibernetice, utilizarea energiei ca formă de presiune politică, interferența în procesele electorale democratice în multe țări din Occident, utilizarea pe scară largă a propagandei, măsurilor active și știrilor false. Pentru aceste instrumente, toți aliații NATO, indiferent de poziția geografică, devin țări-frontieră și împărtășesc aceleași riscuri și provocări nu doar la adresa securității, ci la adresa întregii societăți.

În calitate de țară de frontieră în termeni geostrategici și geopolitici, România a promovat constant ideea unui angajament puternic al NATO și al SUA pentru această regiune. Această abordare se bazează pe Parteneriatul Strategic cu SUA și pe asumarea de către România a unui rol de aliat NATO de încredere, precum și a unei conduite de motor regional în direcția stabilizării și cooperării. În acest cadru, câteva dintre direcțiile susținute de România, care acoperă mai multe domenii, merită atenția necesară și o analiză intelectuală aprofundată.

În primul rând, transformarea liniei de frontieră din Marea Neagră în pivot strategic în gândirea politică a Occidentului poate contribui la mai multă securitate și stabilitate în regiune prin descurajarea și containment-ul provocărilor, dar și la un impact mai redus al efectelor secundare la nivel global. Acest argument este valid în fapt pentru întreg flancul estic al NATO, atât pentru dimensiunea nordică - regiunea Mării Baltice - cât și pentru dimensiunea sudică - regiunea Mării Negre.

România a demonstrat maturitatea strategică de a fi capabilă să acționeze ca pivot în regiune, în mod special prin conștientizarea amenințării estice și avertizările timpurii cu privire la aceasta, dar și printr-o abordare corespunzătoare a securității și apărării naționale. Din 2015, odată cu încheierea acordului politic transpartinic de a investi cel puțin 2% în sectorul de apărare pentru cel puțin un deceniu precum și pentru modernizarea forțelor armate, România a făcut un pas decisiv înainte, urmat de o implementare pe măsură. Conform celor agreeate atunci, anul 2017 a confirmat alocarea resurselor financiare necesare și inițierea programelor majore de achiziții de echipamente care contribuie la creșterea inter-operabilității cu forțele aliate, la descurajarea amenințărilor și la apărarea țării noastre. Atât SUA, cât și NATO au primit pozitiv efortul României.

În al doilea rând și în susținerea primului punct, România a demonstrat un rol de inițiativă în coagularea aliaților de pe flancul estic. Împreună cu Polonia, cele două țări au condus Formatul București (B9) în vederea asigurării unei viziuni coerente a tuturor țărilor de-a lungul frontierei estice a NATO.

În al treilea rând și în continuarea celor precedente, integrarea continuă a regiunii Mării Negre, similar celei Mării Baltice, în logica operațională a NATO rămâne esențială, potrivit declarației reuniunii la vârf a Alianței din Țara Galilor „regiunea Mării Negre, (...) rămâne o componentă importantă a securității euro-atlantice”, precum și celorlalte

declarații ale reuniunilor la vârf subsecvente. În această privință, măsuri de descurajare țintite vor continua să prevină riscuri și să contribuie la creșterea stabilității și securității.

O a patra direcție ar fi consolidarea rezilienței societăților tuturor țărilor din regiune, dar și din regiunile conexe, cum ar fi Balcanii de Vest. O abordare la nivelul întregii societăți ar permite prevenirea provocărilor al căror obiectiv este subminarea din interior.

În al cincilea rând, regiunea ar beneficia de reducerea utilizării energiei ca instrument de presiune politică. În acest sens, ar putea fi avute în vedere o mai mare integrarea energetică, diversificarea surselor de energie și dezvoltarea coridoarelor de transport în sprijinul acestui obiectiv.

În concluzie, asigurarea de oportunități la nivelul regiunii Mării Negre și generarea unei paradigme de cooperare cu largă susținere și implicare la nivel regional, respect pentru dreptul internațional și pentru dreptul fiecărei țări de a-și alege liber propria cale pentru dezvoltare fără presiuni și influențe externe constituie modalități de ameliorare a vieții cetățenilor și de a răspunde aspirațiilor lor legitime. De aceea, cu cât acest spațiu de frontieră este mai ancorat în Occident, în centrul de civilizație și identitate euro-atlantică, statul de drept și democrație, cu atât el devine mai puțin expus provocărilor din afară.

În acest context, conferința „Emerging Importance of the Wider Black Sea Area Security” oferă cadrul corespunzător abordării direcțiilor sintetizate mai sus, poate acționa ca platformă de diseminare a ideilor și conlucra spre soluții și rezultate practice care să devină recomandări de politici și genera la rândul lor acțiunile necesare. Țările din regiunea Mării Negre, aliați și parteneri, merită această atenție.

**Policy Paper:
EMERGING IMPORTANCE
OF WIDER BLACK SEA AREA SECURITY**

versiune în limba română

CONTEXT STRATEGIC

PEISAJUL REGIONAL DE SECURITATE ÎNTRE STAGNARE ȘI PROGRES

Evoluții independente de România

Afacerile regionale din domeniul apărării și al securității, sunt coordonate sub viziunile transatlantică și europeană, care uneori nu se regăsesc în deplin raport de complementaritate.

În urma războiului din Georgia, anexării ilegale a Crimeii de către Rusia și a militarizării peninsulei, a războiului hibrid purtat împotriva Ucrainei, răspunsul aliat a acordat o atenție sporită problemelor de securitate, însă insuficientă.

Inițiativele occidentale, de extindere spre foste state sovietice, au eșuat în Marea Neagră iar capacitatea de a avansa o strategie integratoare în vecinătatea estică, prin NATO și UE, stă sub semnul incertitudinii. Rapoartele internaționale recente demonstrează că statele din Regiunea Extinsă a Mării Negre au regresat în ceea ce privește democrația, drepturile omului, statul de drept, libertatea presei și lupta împotriva corupției. Lipsa unei agende regionale de cooperare activă favorizează emanarea viziunilor unilaterale, uneori egocentriste, marcate de un leadership autocratic și tendințe de derapaj intern de la puterea soft către resorturi de tip hard.

În termeni geopolitici, regiunea este caracterizată de instabilitate cu repercusiuni directe asupra securității europene, însă, reprezintă un cadru de oportunități pentru dezvoltarea parteneriatelor sub umbrela euro-atlantică prin NATO și UE.

Dezvoltarea economică integrată nu a fost atributul cheie al ultimilor cinci ani și a condus la accentuarea unei stări de izolare geopolitică, respectiv la o securitate economică regională eterogenă, determinată de absența sinergiilor. Majoritatea statelor din vecinătatea estică sunt susținute de foste economii socialiste aflate în tranziție, care se confruntă cu provocări interne majore de construcție instituțională și cu transformări sistemice către democrație și economie de piață liberă. Climatul economic regional este intensificat nefavorabil prin folosirea factorului energetic de către Rusia, cu scopul de a controla capacitatea de autonomie politică a unor state, aspect care a condus inclusiv la contradicții între diverși membri NATO. Într-o anumită măsură, importanța zonei Mării Negre a fost percepută de către majoritatea actorilor globali ca un spațiu de interes restrâns la evoluții militare sau ca fiind o zonă cu potențial de tranzit a resurselor energetice.

Dinamica socială și demografică indică nevoia unei atenții sporite cu privire la mobilitatea refugiaților în regiunea Mării Negre și la suprapunerea acestor fluxuri cu rute de contrabandă spre Balcani.

Lipsa unui consens al aliaților cu privire la regiune, fără o evaluare obiectivă a nevoii de apărare strategică în Marea Neagră, și absența unui proiect regional de substanță care să proiecteze securitate și stabilitate în Marea Neagră, au condus la implicarea disproporționată a aliaților și a actorilor riverani. În timp ce Turcia ridică semne legitime de întrebare cu privire la loialitatea sa ca membru NATO, inițiativele anemice ale vecinilor creează un teren propice pentru acțiunile de intimidare ale Federației Ruse. Statele membre Parteneriatului

Estic nu au atitudini integrate, fiind deseori fragmentate de negocieri geopolitice dintre UE și Rusia.

Operațiile informaționale și de propagandă țintesc partide predispușe la populism și extremism politic care tind să fisureze spiritul de unitate europeană.

Evoluții la care România a fost sau este parte integrantă

Au fost înregistrate o serie de eforturi, precum: prezența directă adaptată, prin toate dimensiunile sale, înființarea Comandamentului Multinațional de Divizie Sud-Est (HQ MND-SE) și a Unității de Integrare a Forțelor NATO (NFIU-NATO Force Integration Unit) de la București. Numărul relevant de exerciții au demonstrat voința pentru sporirea reasigurării, descurajării și apărării în regiune. De asemenea, întâlnirile la nivel înalt, în cadrul Formatului București 9, au susținut consolidarea Flancului de Est într-o manieră coerentă. Participarea relativ recentă a statelor vecine la exerciții militare, ca răspuns la atitudinea Rusiei în regiunea Mării Negre, a sporit coeziunea NATO și a țărilor partenere, intensificând eforturile comune pentru consolidarea securității regionale ca urmare a amenințărilor hibride. Durabilitatea Parteneriatului Strategic dintre Statele Unite ale Americii și România, prezența bazelor militare americane pe teritoriul României, instalarea sistemului de coastă Aegis, întărirea capacităților de apărare a Poloniei, alături de angajamentele ferme ale NATO în spațiul Baltic, au reprezentat un factor de descurajare credibil, care au dat semnalul Rusiei că Marea Neagră reprezintă o zonă fără ieșire.

Cu toate acestea, mai sunt necesare de parcurs anumite etape, în special pentru sporirea accentului de apărare în spațiul Mării Negre către o abordare coerentă pe Flancul Estic și către un angajament solid, respectiv o prezență militară permanentă în zonă.

Vectori generatori de valoare adăugată pentru securitate în Zona Extinsă a Mării Negre

În ultimul an, preocuparea de a înțelege și analiza regiunea Mării Negre a devenit mai activă în rândul aliaților, însă este mult mai vizibilă în spațiul de analiză american. În urma Summit-ului de la Bruxelles, apar semne clare că Strategia NATO pentru Marea Neagră a evoluat și a devenit mai concentrată. Cercuri de reflecție, străine și românești, au devenit mult mai dedicate acestui subiect, oferind recomandări operaționale și politice pentru ca cele două instituții cheie, NATO și UE, să abordeze mai eficient problematica de securitate în Regiunea Extinsă a Mării Negre.

Valoarea adăugată a politicii de securitate în Marea Neagră constă în implicarea directă a SUA și extinderea exercițiilor multinaționale, creșterea conștientizării asupra principalelor provocări și riscuri regionale, precum și dezvoltarea măsurilor active de echilibrare și combatere, nu numai a amenințărilor convenționale, ci și a celor neconvenționale precum terorismul, criminalitatea organizată, migrația ilegală etc.

În același timp, se constată o îmbunătățire a planificării comune a NATO privind securitatea maritimă în Regiunea Extinsă a Mării Negre. În 26 octombrie 2016, miniștrii apărării NATO au convenit ca șase state ale Alianței (Canada, SUA, Polonia, Germania, Olanda și Turcia) să contribuie la consolidarea prezenței NATO în Marea Neagră, pe cale aeriană, terestră și maritimă.

Pe 9 octombrie 2017, membrii NATO au fost de acord să-și consolideze prezența în

Marea Neagră prin construirea unei forțe compuse din brigăzi românești și contribuții din partea a nouă națiuni, care să completeze trupele americane plasate deja în regiune. Mecanismul contribuie și la consolidarea misiunilor de antrenament și poliție aeriană, scopul fiind de a asigura delimitarea spațiului dintre Rusia și NATO. Uniunea Europeană s-a implicat în regiune prin instrumente soft, însă mult prea slabe din punct de vedere al finalităților, lansând: Sinergia Mării Negre (2007) și Parteneriatul Estic (2008).

Inițiativele regionale s-au axat pe aprofundarea trilateralei Polonia - Turcia - România, fiind completate de anumite decizii strategice luate în cadrul summit-urilor NATO (2014 și 2016), beneficiind astfel de măsuri de reasigurare stabilite în cadrul SHAPE (aprilie 2014), de noi planuri de reacție rapidă a NATO și asumarea angajamentului național de creștere a bugetului apărării.

Perioada recentă a contribuit la conștientizarea și evaluarea mult mai articulată a amenințărilor din partea Rusiei în Crimeea și Ucraina de Est, precum și proiectarea forței militare spre estul Mediteranei

NOI PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE ÎN REGIUNEA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE

Lecții învățate din istoria recentă

Diversitatea obiectivelor naționale explică absența virtuală a unei identități regionale și implicit eșecul diferitelor proiecte de integrare regională. Principalul inhibitor al dezvoltării potențialului geo-economic în regiune îl reprezintă legătura nefastă dintre amenințările de securitate directe și provocările specifice acestei zone în plan politic.

Tabloul regional indică faptul că țările din Regiunea Extinsă a Mării Negre nu se mai concentrează asupra securității ca fenomen regional integrat, ci se axează pe gestionarea problemelor și a nevoilor interne proprii, dezvoltând agende de securitate concurente sau, cel mult, relații bilaterale. În Caucazul de Sud, Armenia se îndreaptă spre Organizația Tratatului de Securitate Colectivă (CSTO), Georgia se bazează pe contribuția americană în chestiunile de apărare și securitate, iar Azerbaidjanul caută o balansare între marile puteri datorită resurselor sale economice. Fragmentarea procesului de cooperare regională și incapacitatea de a construi un consens regional la nivelul actorilor riverani, va împiedica promovarea demersurilor reale pentru descurajarea acțiunilor nefaste din vecinătatea estică.

Scena relațiilor la nivel global, indică tendințe mai puțin optimiste în această privință, deoarece disputele dintre marii actori nu reușesc să depășească anumite stadii critice, limitând astfel și capacitatea de gestionare a tensiunilor din Regiunea Extinsă a Mării Negre.

În ultimul deceniu, Rusia a făcut un salt de la statutul de partener, la cel concurent sau adversar, afișând un comportament agresiv prin încălcarea dreptului internațional și folosirea forței. Comportamentul Rusiei tinde să fie proiectat pe termen lung și va continua să testeze capacitatea de răspuns a NATO și a partenerilor săi. De asemenea, se poate observa o percepție unitară asupra modului în care statele riverane încadrează evoluția rusă în Marea Neagră.

Noutatea provine dinspre tentația Federației Ruse de a provoca în plan maritim SUA și NATO în Marea Neagră, iar formatele actuale de reacție la nivel regional nu reprezintă o garanție pentru stabilitatea și pacea regională.

Apar noi tipare de agresiune și conflict privind raportarea Rusiei la aliații NATO.

Relațiile Rusia-Turcia au avansat către o ambiguitate lipsită de productivitate regională pentru ceilalți vecini riverani. Ocuparea și militarizarea Crimeii delimitează granița de facto a Rusiei prin avansarea unui front deschis de confruntare cu state ale NATO și UE. Rusia recurge la exerciții și scenarii directe de atac la adresa statelor membre NATO din vecinătatea sa vestică, vizează intimidarea și sugerează astfel o prezență mult mai concentrată a NATO în bazinul Mării Negre. Acest tablou este întregit prin diferențe de opinii și nuanțe de politică externă la nivelul statelor NATO din regiune, cu privire la gestionarea relațiilor cu Rusia și la consolidarea capacităților comune de apărare.

Rusia este preocupată de subminarea și blocarea inițiativelor NATO-UE, căutând cel mai probabil să-și asigure supremația în Marea Neagră prin acces la controlul gurilor de pe Dunăre, din Bosfor și Dardanele. Strategiile rusești în Marea Neagră sunt orientate pentru a controla fluxul maritim spre și dinspre Marea Mediterană și Oceanul Planetar.

Este de așteptat ca Rusia să-și canalizeze în continuare efortul de a submina agenda normativă a UE prin instrumente ale războiului hibrid, tehnici de război informațional și mijloace clandestine specifice. Lipsa unui mecanism civic de prevenire a creșterii populismului în Europa Centrală și de Est va contribui la diminuarea perspectivelor Uniunii Europene în această regiune, iar absența unor eforturi integrate la nivel European pentru securitate energetică, vor conduce la creșterea dependenței față de Rusia și implicit la menținerea unor conflicte regionale nesoluționate.

Datorită confluențelor cu Orientul, regiunea va rămâne, în viitorul apropiat, expusă la eventuale conflicte interne care ar putea „înflori”, la luxuri de migrație ilegală, rețele de crimă organizată, terorism, atacuri cibernetice, impunându-se o protecție sporită a rețelelor de infrastructură critică.

Suprapunerea unor inițiative UE, îndreptate spre vecinătatea estică, este generată de lipsa de coerență și disensiuni între diferite state membre ale UE. Această tendință are un impact negativ asupra performanței și credibilității UE în regiune pe dimensiunile politic și economic.

Dinamici regionale cu caracter vulnerabil recurent sau contagios

- ✓ Regiunea Extinsă a Mării Negre se află la punctul de suprapunere a intereselor mai multor actori regionali și extraregionali; a devenit o nouă frontieră strategică pentru Europa, Rusia și Statele Unite în ceea ce privește securitatea energetică și reprezintă un spațiu de intersecție al diferitelor valori și culturi: europeană, asiatică și orientală;
- ✓ ambiția Rusiei, „justificată” de probleme nerezolvate după prăbușirea Blocului Sovietic, reprezintă principala provocare în Marea Neagră, printr-o abordare politică axată pe promovarea sferei sale de influență ce aduce atingere suveranității și integrității altor state;
- ✓ viziunile locale de securitate de sumă-zero și existența unor agende multiple și evazive, susținute de interese naționale divergente, declanșează rivalități geopolitice și complică posibilele acțiuni comune - cauză determinată parțial de valorile pe care se construiesc filozofiile naționale și modul în care acestea sunt definite particular și înțelese diferit; rezultatul constă în absența sau încălcarea unor principii de bună guvernare regională și internă;

- ✓ îmbinarea acceselor autoritariste cu amplificarea în spirală a factorului militar, conduc la atitudini unilaterale de schimbare a frontierei, prin folosirea forței și încălcarea principiilor de drept internațional;
- ✓ existența unor diferențe majore între obiectivele UE și așteptările statelor regionale, unele dintre acestea cu caracter extrem, se împletesc nefavorabil cu lipsa de determinare a NATO și UE de a solicita unor state membre să-și respecte angajamentele și obligațiile asumate;
- ✓ natura amenințărilor la adresa securității, în regiune, variază de la metode convenționale, la cele neconvenționale sau hibride; în completare, climatul regional include existența unor conflicte înghețate și a unor „puncte fierbinți” (Transnistria și Georgia), rute de transport insuficient securizate, migrație ilegală, corupție, crimă organizată, terorism și atacuri vs. vulnerabilități cibernetice;
- ✓ un alt aspect recurent nu exclude posibila confruntare cu efecte secundare de instabilitate din zona Mării Caspice și a Orientului Mijlociu;
- ✓ incapacitatea de reconciliere și obtinerea dialogului instituționalizat între marii actori, determină persistența unor crize la nivelul regiunii;
- ✓ absența unei/unor strategii sinergice și sustenabile pentru Regiunea Extinsă a Mării Negre alterează capacitatea de a reconstrui zona spre o punte omogenă de cooperare economică și de securitate;
- ✓ China este un jucător minor în zonă, dar va continua să se extindă în regiune, în primul rând din punct de vedere economic, însă va putea să joace un rol important de balansare. China și Rusia sunt membri ai SCO și ai Uniunii Economice Eurasiatice. Implicarea ambelor entități au ramificații în Marea Neagră și Marea Caspică. Se impune astfel o înțelegere aprofundată asupra consecințelor posibile pe termen lung.

TIPARE ALE COMPORTAMENTULUI RUSIEI ÎN REGIUNE

Rădăcinile și motivațiile care determină comportamentul Rusiei

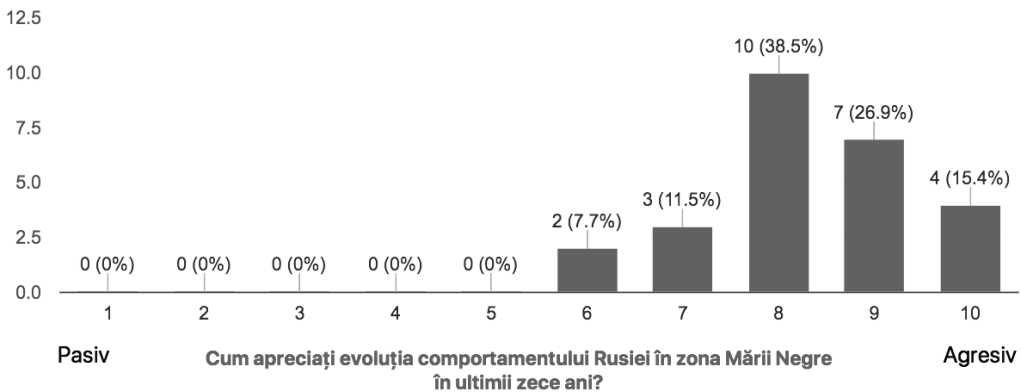
Dacă până în anul 2014 exista o relație specială Rusia-NATO și Rusia-SUA, ea nu mai funcționează. În noul context, strategiile Rusiei au devenit agresive, fiind îndreptate împotriva UE, NATO și SUA. Pe frontul de est al NATO, principalele ținte au fost statele baltice, Polonia și România, care sunt înconjurate de state favorabile Rusiei.

Există un semnal clar din partea Rusiei, că Putin consideră zona Caucazului de Sud și a regiunii Mării Negre, drept o zonă exclusivă de interese, iar în perspectiva Kremlinului, restul regiunii ar trebui să se subordoneze ordinelor venite de la Moscova. Comportamentul militar al Rusiei este o reflexie a documentelor oficiale și doctrinelor sale recente. Strategia defensivă se bazează pe rezistența la toate tipurile de „occidentalizare”, în timp ce strategia activă folosește tiparul subversiv informațional și arma energetică, alături de puterea militară. Din punct de vedere economic, PIB-ul Rusiei reprezintă aproximativ jumătate din cel al Californiei, însă este un jucător regional puternic, cu dorință de a concura din punct de vedere militar și cu nevoi stringente de creștere a economiei. Rusia este puternic afectată de prețul petrolului și gazului, precum și de incapacitatea acesteia de a accesa piețele occidentale. Rămâne de explorat dacă Rusia este dispusă să renunțe la anumite puncte de conflict în schimbul facilitării unei creșteri economice, obținând astfel, pe

termen mediu, un act de echilibrare a relațiilor în regiune.

Repere cheie ale profilului comportamental rusesc

- ✓ Rusia se confruntă cu o frustrare în a nu fi acceptată ca mare putere, fiind supusă unui proces de „disciplinare” pentru respectarea ordinii democratice. Astfel, duce o politică revanșardă în planul relațiilor internaționale, apelând la o atitudine imperială în dorința sa de recâștigare a vechilor sfere de influență;
- ✓ politica și deciziile Federației Ruse se concentrează asupra trăsăturilor de personalitate ale lui Putin și a viziunilor acestuia asupra lumii;
- ✓ centrarea narativă internă pe „dușmanii externi” ai Rusiei este tradusă prin eforturile Kremlinului de a devia atenția publică și internațională de la eșecurile politicilor interne;
- ✓ rădăcinile comportamentului său agresiv se regăsesc în ambiții ideatice care explică nevoia de afirmare a identității sale naționale și dorința de statut internațional. Din această perspectivă, Rusia recurge la jocuri geopolitice care evidențiază considerente de putere și securitate, fiind incapabilă să vină cu argumente economice sustenabile în afacerile internaționale;
- ✓ în Marea Neagră, Rusia își exercită influența, în ciuda dorinței unor națiuni de a-și determina propria agendă de politică externă, rezultând argumente pentru consolidarea puterii interne și a statului de drept în rândul a statelor riverane;
- ✓ în lipsa unei viziuni economice articulate, dominată de un peisaj industrial monocrom, Rusia își afirmă dorința de a controla resursele energetice în Europa și în alte state din regiune, recurgând astfel la factori de dependență energetică ca armă de șantaj politic;
- ✓ implicarea militară a Rusiei în Siria și Orientul Mijlociu, face parte dintr-un program de

promovare a unei agende proprii în regiune, dar și pentru atragerea atenției asupra importanței sale în planul afacerilor globale. Din acest punct de vedere, Rusia a dat mereu dovadă de anticipație, fiind în contact cu Occidentul din spatele scenei, aplicând subtil propriile planuri. Istoria demonstrează că acesta reprezintă tiparul său natural de acțiune;

- ✓ pierderea continuă a influenței în fața Chinei, determină o nevoie de supracompensare pe un alt palier geopolitic, astfel încât Rusia să nu devină partenerul junior în celelalte proiecte comune (SCO, BRI, BRICS etc.);
- ✓ comportamentul speculativ al Rusiei exploatează criza unui leadership global și faptul

că raporturile mondiale de putere nu sunt foarte bine structurate;

- ✓ extinderea statului de drept și a democrației în regiune sunt percepute ca amenințări de către Rusia, limitându-i capacitatea de control la adresa unor state.

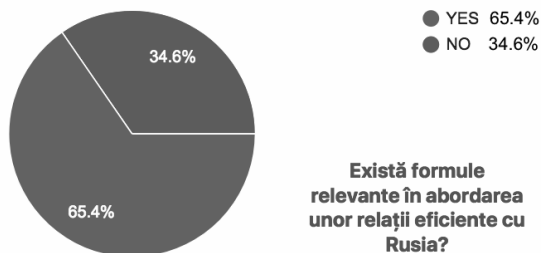
Perspective privind evoluția comportamentului Rusiei în Regiunea Extinsă a Mării Negre, pe termen scurt și mediu

- ✓ demonstrarea faptului că sancțiunile economice nu reprezintă o soluție;
- ✓ Rusia va marșa pe vechea retorică încercând să demonstreze că este capabilă să-și sporească nivelul de agresivitate dacă nu i se acordă o formă de recunoaștere a puterii internaționale;
- ✓ identificarea unor parteneri de afaceri europeni, cu influență la nivelul Uniunii, care să o sprijine indirect;
- ✓ menținerea influenței regionale prin instrumentare, la nevoie, a conflictelor înghețate;
- ✓ evoluțiile demonstrează că Rusia va urmări cu precădere transformarea Crimeii într-o zonă puternic militarizată pe modelul Kaliningrad, utilizând-o drept capital geostrategic cu posibile incursiuni în vecinătatea sa vestică și nu numai, văzută de această dată într-un sens mai larg pentru a include Balcanii, Mediterana de Est și Levantul. Va continua să acorde sprijin politico-militar în Siria și Iran cu scopul de a-și promova o agendă proprie și pentru menținerea influenței în Caucaz și Orientul Mijlociu;
- ✓ dovezi disponibile sugerează că, pe lângă amenințarea suveranității Ucrainei, Georgiei și Republicii Moldova, Rusia are intenția de a controla navigația în spațiul maritim al Mării Negre, având un interes direct de a-și proteja culoarele de comunicare rusești și rutele de transport energetic, intimidând membrii NATO (Bulgaria, România și Turcia), dar și prin limitarea accesului forțelor NATO la Marea Neagră;

- ✓ Rusia va urmări o politică constantă de agresiune și intimidare, folosind metode asimetrice variate de compromitere și destabilizare a Uniunii Europene (în special a României și Poloniei), cu scopul de fisura democrațiile occidentale. Pe de altă parte, Rusia este conștientă că nu are capacitatea de se implica militar în mai multe conflicte simultan.

Deși nu va folosi violența evidentă de fiecare dată, va prefera să acționeze subversiv, folosind tehnici și proceduri moderne de manipulare în vederea influențării deciziilor politice testând coeziunea aliaților, iar ținta principală va fi Ucraina;

- ✓ interesul Rusiei ca Ucraina să-și piardă ieșirea la Marea Neagră i-ar facilita accesul către gurile Dunării, fiind deosebit de interesată să-și extindă zona economică exclusivă în spatele limitelor zonei românești;
- ✓ istoria recentă, demonstrează, asemeni în cazul Macedoniei (FYROM) și a altor state, că Rusia va încerca să compromită relațiile bune dintre Bulgaria, România și UE;
- ✓ un interes special va fi acordat construcției de noi conducte de gaze pentru reducerea

- pozițiilor geostrategice ale Belarusului, Ucrainei și Slovaciei;
- ✓ pe termen mediu, poate fi luată în calcul opțiunea ca o potențială schimbare a puterii la Kremlin să producă anumite relaxări în planul relațiilor internaționale, însă tot pe termen mediu, Rusia va căuta un anumit format de reconciliere și cooperare favorabil acesteia. Gândirea aproximativă, care stă în spatele acestei noi ordini, constă în menținerea statutului nealinat al Ucrainei, creșterea cooperării cu Turcia, reducerea influenței UE și NATO în regiune;
 - ✓ Flota rusă în Marea Neagră este proiectată pentru accesul către „apele calde din sud”, și anume, spre Mediterana, și de acolo către oceanele lumii; așadar, Rusia ar putea pretinde că este o putere mediteraneană numai dacă ar fi o mare putere de la Marea Neagră;
 - ✓ Rusia va căuta o exploatare a conflictelor înghețate din Ucraina și Transnistria pentru a preveni progresul UE și NATO, însă la o scară mai largă, Rusia este suficient de precaută în dozarea caracterului său ofensiv pentru a nu atrage implicarea străină directă.

Profilul unui posibil dialog cu Rusia utilizat de către NATO și UE

Urmând parcursul anilor precedenți, este de așteptat ca abordarea Rusiei să continue într-o manieră agresivă, respingând cooperarea și alimentând destabilizarea. În cazul perpetuării comportamentului său de a destabiliza NATO și UE prin agresiuni hibride, cibernetice și convenționale, Rusia va forța comunitatea occidentală să răspundă prin sancțiuni economice, presiuni politice sau boicot.

Este totuși puțin probabil ca la acest moment Rusia să fie deschisă unui dialog referitor la Marea Neagră, iar până la depășirea crizei în care se află, să adopte o atitudine refractară în comunicarea cu Vestul. În probabilitatea unor deschideri către dialog, pot fi avansate diverse negocieri, însă cu toate acestea, câștigurile pot fi îndreptate spre utilizarea statelor regionale și în special a strămtorilor, considerând, desigur, importanța Turciei. Rusia nu se va simți liberă în nordul continentului, iar pe acest considerent ar căuta o cale de negociere.

Pentru a ușura relația dintre Rusia și Occident, este necesar ca discuțiile să înceapă cu redobândirea încrederii reciproce, astfel, un dialog cu Rusia este important, chiar dacă rezultatele nu sunt întotdeauna substanțiale sau imediate. Voința de a deschide dialogul cu Rusia trebuie însoțită de disponibilitatea Occidentului de a-și apăra propriile „linii roșii”; este cunoscut faptul că Putin și echipa lui respectă omologii puternici și arată dispreț pentru cei slabi. Decuplarea este de preferat deoarece natura relativ mai deschisă de colaborare sub umbrela politicilor UE și NATO ar trebui să împingă Rusia spre un comportament mai transparent cu privire la intențiile sale, atingând posibilitatea obținerii unui răspuns reflexiv, considerând totuși că atribuirea inițială a agresiunii rusești este foarte clară și ușor de dovedit în ochii lumii, dacă este necesar. NATO și UE ar trebui să sprijine activitatea de analiză privind evaluarea portretului Crimeii și a stadiului de deteriorare a acesteia, precum și consecințele ecologice ale prezenței rusești în peninsula.

O combinație de descurajare și o postură de apărare fermă, cuplată cu o ofertă de dialog, are șanse să îmbunătățească, probabil, mediul de securitate în cadrul Regiunii Extinse a Mării Negre. Orice tendință de a încerca sugrumarea economică a Rusiei către colaps, va crește nivelul de incertitudine și riscul apariției de conflicte militare suplimentare.

Perspective de explorat

- ✓ aranjamente bilaterale sub umbrele comune: SUA / NATO / UE - F. Rusă;
- ✓ lipsa de angajament rusesc va trimite inevitabil la alternative: restricții în ceea ce privește achiziția de energie dinspre Rusia și proiectarea unor rute alternative de alimentare cu gaze naturale;
- ✓ NATO și UE ar trebui să recurgă la metode directe și practice de a atrage Georgia și Ucraina, precum și să dezvolte mecanisme de cooperare mult mai aprofundate cu Turcia.

PRIORITĂȚI DE AGENDĂ ALE NATO ȘI UE PENTRU REGIUNEA EXTINSĂ A MĂRII NEGRE

Propuneri tematice comune

- ✓ stabilizarea Caucazului, a Balcanilor și Estului Mării Mediterane;
- ✓ accelerarea progreselor în ceea ce privește democrația, drepturile omului, statul de drept și libertatea presei; susținerea procesului de democratizare în regiune și continuarea eforturilor de a luptă împotriva corupției și a crimei organizate;
- ✓ creșterea capacităților militare, de apărare cibernetică și a rețelelor de infrastructură critică;
- ✓ identificarea și monitorizarea forțelor pro-ruse și naționaliste din regiune;
- ✓ întărirea coeziunii aliaților și cea regională prin evaluarea comună a amenințărilor și elaborarea integrată a strategiilor; creșterea coeziunii Turciei și Bulgariei cu NATO și cu România;
- ✓ analiza regimurilor autoritare, a fenomenului politic și social creat de partidele populiste și de extremă dreaptă aflate sub influența Moscovei și a ONG-urilor subvenționate de către Rusia care contribuie prin strategii aplicate la erodarea încrederii în partenerii occidentali;
- ✓ creșterea rezilienței societăților din regiune și diminuarea clivajelor sociale pentru a rezista amenințărilor interne și externe;
- ✓ creșterea disponibilității politice de a dezvolta proiecte regionale defensive, într-un registru comun, pentru a obține sprijin concret din partea statelor aflate în afara spațiului Mării Negre;
- ✓ limitarea capacității Rusiei de a influența procesele economice și politice din țările est-europene și prezentarea proiectelor alternative sustenabile;
- ✓ coordonarea aliată în Regiunea Extinsă a Mării Negre pentru a spori capacitatea de dezvoltare a proiectelor comune și asigurarea unei flote permanente a NATO;
- ✓ promovarea unei politici asumate prin măsuri și acțiuni concrete la nivelul NATO și UE de a combate la modul real amenințările hibride;
- ✓ susținerea unei atitudini coerente a UE și adecvarea articulată a proiectelor sale la regiune prin evitarea caracterului superficial;
- ✓ creșterea nivelului de interoperabilitate și consolidarea exercițiilor comune în cadrul NATO;
- ✓ gestionarea fenomenului migrației ilegale;
- ✓ promovarea unei comunicări strategice și discrete pentru a evita riscul escaladării unor tensiuni și expunerii publice (gen Twitter) a subiectelor sensibile.

Capabilități necesare pentru aliații Flancului Estic

- ✓ proiecte de securitate care vor descuraja acțiunile agresive ale Rusiei, instruire militară

- comună periodică;
- ✓ protecție hibridă și reziliență, capacități sporite de luptă împotriva războiului informațional și amenințărilor militare convenționale;
- ✓ acțiuni strategice și tactice adaptate la probleme de comunicare, știri false și agresiuni informaționale;
- ✓ implicarea continuă a NATO în modernizarea forțelor militare și inițierea programelor comune de sprijin pentru Georgia, Republica Moldova și Ucraina;
- ✓ accelerarea finalizării sistemului de apărare antirachetă;
- ✓ aprofundarea strategiilor de counterintelligence și de combatere a războiului radio-electronic în Marea Neagră;
- ✓ înființarea centrelor operaționale și integrate pentru reacție rapidă la amenințări cibernetice;
- ✓ creșterea rezilienței infrastructurilor critice regionale și anticiparea timpurie a riscului de sabotaj, văzute nu doar ca precursor al daunelor materiale și umane, ci pentru a evita subminarea încrederii investitorilor și a cetățenilor;
- ✓ creșterea mobilității militare și integrarea accentuată a interoperabilității cu aliații, consolidarea capacităților militare de supraveghere navală și aeriană;
- ✓ coordonare politică și diplomatică;
- ✓ creșterea securității economice și energetice;
- ✓ dezvoltarea cooperării bilaterale și multilaterale în regiune pentru a obține un consens.

Măsurile pentru construcția unei „centuri de securitate” în frontiera estică a Alianței

O centură de securitate implică o componentă geografică ce se sprijină pe o rețea de securitate capabilă să integreze relațiile comerciale, infrastructurile critice transnaționale, fluxurile de capital și investițiile, care sunt la rândul lor interdependente cu politicile și resorturile locale. UE poate îmbunătăți inițiativa Parteneriatului Estic pentru a promova buna guvernare în țările vecine la frontieră. Măsurile politice includ consolidarea Formatului B9 și a Inițiativei celor Trei Mări, spre o mai mare concentrare a NATO și UE. Măsurile militare se bazează pe intensificarea eforturilor de apărare și dezvoltarea de capacități adecvate, respectiv, stimularea prezenței mai multor aliați pe flancul estic, oferind un răspuns echilibrat la provocările actuale și viitoare. Proiectele economice includ comerț activ, transport, energie și integrare digitală de la nord la sud, nu numai de la est la vest.

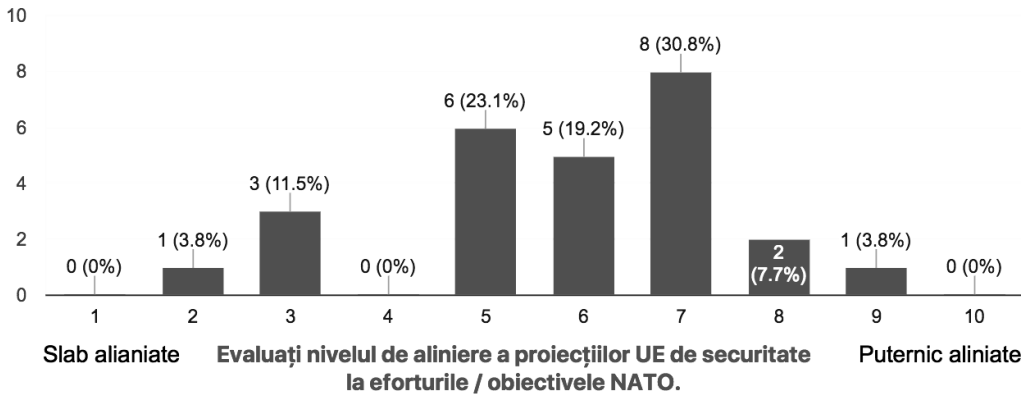
Alte propuneri

- ✓ investiții în infrastructura militară și investiții în infrastructura strategică de transport;
- ✓ aranjamente juridice complementare;
- ✓ exerciții repetate care simulează un atac cibernetic însoțit de simularea unei campanii ostile de comunicare strategică;
- ✓ creșterea fondurilor pentru diplomație și negocieri pe întregul flanc estic al NATO;
- ✓ realizarea unui fond național și regional pentru proiecte destinate cunoașterii și gândirii strategice, instrumentat de think-tank-uri, rețele de experți, și centre de excelență academică;
- ✓ acordarea de asistență militară Ucrainei, Georgiei și Republicii Moldova;
- ✓ aprofundarea relațiilor regionale cu Turcia pentru dezvoltarea de proiecte sectoriale comune;

- ✓ înființarea de baze militare mixte în regiune;
- ✓ acordarea de sprijin logistic și tehnic partenerilor pentru lupta anti-teroristă în statele Europei de Est;
- ✓ cooperare regională în domeniul intelligence;
- ✓ acordare de sprijin regional pentru construcția forțelor naționale de apărare;
- ✓ stabilirea unor posturi temporare sau permanente pentru echipamente noi din cadrul sistemului NATO Joint Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (JISR);
- ✓ sprijinirea fermă a statelor care doresc să devină membre ale Alianței (Ucraina, Georgia);
- ✓ se impune un nivel solidaritate pe Flancul Estic al NATO pentru a transmite un mesaj comun și ferm privind descurajarea eficientă și apărarea colectivă credibilă;
- ✓ dezvoltarea unui sistem al interdependențelor avantajoase pentru asigurarea securității economice regionale, astfel încât niciunui stat să nu-i fie permisă pârgăria de a folosi economia energetică pentru a constrânge alte state;
- ✓ alianții estice să folosească orice mijloace, inclusiv PESCO UE (în curs de dezvoltare), pentru a se asigura că industria locală de apărare se află la un nivel satisfăcător, prin care un conflict militar poate fi susținut pe termen scurt / mediu.

UE și NATO între convergență și paralelism

- ✓ anexarea rusească a Crimei a schimbat înțelegerea globală la nivelul UE și NATO cu privire la scopul lor comun de a se alinia. Cele două instituții caută complementaritate în domeniul securității, în special în domeniul apărării cibernetice și cooperării maritime, precum și al exercițiilor comune, însă nu există un cadru comun sau coordonat pentru prevederile de securitate din regiune, nici perspective concrete ale UE pentru Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ față de NATO, Uniunea Europeană s-a dovedit incapabilă să definească o viziune, structură și doctrină concurente și să mobilizeze resurse reale. Se impune o definiție comună și un concept unitar UE-NATO cu privire Regiunea Extinsă a Mării Negre, precum și o prioritizare a acțiunilor și inițiativelor celor două organizații internaționale în regiune. Lipsa unei coordonări a eforturilor comune va oferi spațiu liber de mișcare pentru inițiativele rusești în zonă;
- ✓ raportată la NATO, apărarea UE reprezintă mai degrabă un proiect cu obiective neclare; analiștii vorbesc în mod curent despre necesitatea autonomiei strategice europene, însă acest lucru tinde să se producă, cel mai probabil, sub umbrela NATO. Uniunea poate continua să joace un rol important în ceea ce privește apărarea civilă, reziliența internă și asigurarea unor componente militare, cum ar fi jandarmeriile;
- ✓ după Brexit, scad garanțiile că marile puteri din cadrul NATO și UE vor conveni asupra modului de reacție la viitoarele crize din vecinătatea estică a Europei;
- ✓ nu toți membrii UE percep similar amenințările din vecinătatea estică, punctele de vedere sunt împărțite deoarece Rusia nu este considerată o amenințare directă pentru o parte dintre acestea.

Ce condiții trebuie să întrunească binomul UE - NATO pentru a deveni un „smart-power”?

Recomandări privind seturi de eforturi comune

- ✓ cooperare în domeniul intelligence;
- ✓ controlul tehnologiilor;
- ✓ să dezvolte rețele de cunoaștere prin facilitarea schimburilor academice și intelectuale;
- ✓ coordonarea exercițiilor de gestionare a crizelor;
- ✓ dezvoltarea rezilienței la atacurile CBRN;
- ✓ avertizare timpurie, efort comun pentru atingerea obiectivelor de combatere a atacurilor informatice și de protecție a infrastructurilor critice;
- ✓ limitarea eficientă a proiecției de putere soft a Rusiei și asistență în combaterea dezinformării, respectiv coordonarea comunicării strategice și instruirea experților;
- ✓ promovarea democrației în vecinătate;
- ✓ dezvoltarea sinergică a politicilor de extindere;
- ✓ instituirea *Schengen-ului Militar*;
- ✓ instrumentarea PESCO ca mecanism financiar operațional;
- ✓ conceperea strategiilor UE pentru a consolida Alianța, nu pentru a o slăbi;
- ✓ cooperarea eficientă la nivel militar și civil;
- ✓ coordonare comună a proiectelor comerciale europene cu F. Rusă;
- ✓ aprofundarea unei înțelegeri comprehensive și raportare unitară la modul de încadrare și gestionare a amenințărilor hibride;
- ✓ toate sistemele militare ale NATO care sunt în Europa și aparțin statelor europene pot fi definite ca sisteme și forțe ale UE, cu acordul statelor care nu sunt membre ale UE. Acestea din urmă pot contribui la orice sistem militar prin decizia proprie.

NATO și UE trebuie să susțină procesul de extindere către Ucraina, Republica Moldova și Georgia pentru afirmarea valorilor democratice, fiind totodată pregătite să utilizeze instrumente economice și militare ca răspuns la acțiunile agresive asupra acestor state.

PARTENERIATUL STRATEGIC ROMÂNIA - STATELE UNITE ALE AMERICII

Beneficii ale Parteneriatului Strategic România-SUA pentru Regiunea Extinsă a Mării Negre

De la lansarea sa, Parteneriatul Strategic a reprezentat un reper cheie al politicii externe românești și unul din pilonii săi vitali, alături de aderarea României la NATO și UE. Cooperarea dintre cele două țări a fost consolidată la nivel strategic, politic și militar, reflectând cel mai eficient proiect de cooperare bilaterală. Eforturile s-au axat pe încurajarea ascendentă a dialogului politic și a cooperării strategice, pe dezvoltarea dimensiunilor economice și de securitate energetică, precum și pe promovarea schimburilor de resursă umană, în scopul ridicării tuturor domeniilor de cooperare la același nivel de excelență. Cooperarea solidă în domeniul intelligence reprezintă o componentă cheie a Parteneriatului Strategic România - SUA.

Alte beneficii

- ✓ continuitatea politicilor de combatere a corupției și menținerea statului de drept;
- ✓ creșterea gradului de securitate în Marea Neagră;
- ✓ cooperare militară și de securitate;
- ✓ schimburi economice aprofundate;
- ✓ înființarea centrelor de comandă și control pentru operațiuni speciale;
- ✓ crearea bazelor militare multinaționale;
- ✓ securizarea spațiului aerian național;
- ✓ asistență în dotarea Armatei compatibile NATO și sprijin în sensul revigorării industriei militare românești;
- ✓ implementarea sistemului balistic antirachetă și obținerea diferitelor tipuri de armament (Sistem Patriot; HIMARS etc.);
- ✓ prezența flotei navale americane în Marea Neagră;
- ✓ schimburi de experiență și sesiuni de instruire; participarea comună la exerciții multinaționale;
- ✓ creșterea bugetului de apărare;
- ✓ cooperare în domeniul intelligence;
- ✓ reasigurarea aliaților și a partenerilor;
- ✓ proiectarea puterii în Afganistan și Irak folosind baza militară Kogălniceanu;
- ✓ rol de balansare regională în raport cu manifestările agresive ale Rusiei;
- ✓ garanții suplimentare de securitate prin prezența forțelor militare americane pe teritoriul României;
- ✓ predictibilitate, securitate și stabilitate în regiune.

Așteptări ale statelor riverane privind contribuția SUA în Regiunea Extinsă a Mării Negre

- ✓ o mai mare prezență militară activă și permanentă în regiune (aeriană, navală și terestră);
- ✓ misiuni de supraveghere NATO în Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ creșterea cooperării științifice;
- ✓ contribuția la consolidarea capacităților de apărare pentru a descuraja eventualele agresiuni rusești;

- ✓ promovarea democrației, a statului de drept și a bunei guvernări pentru a menține în regiune societăți deschise și durabile;
- ✓ investiții în infrastructură, asistență și sprijin pentru construirea forțelor de apărare;
- ✓ asigurarea continuității Parteneriatului Strategic și asumarea unui angajament mutual pe termen lung;
- ✓ facilitarea unei tranziții către autonomie militară, înțelegând că principala responsabilitate de asigurare a securității îi revine statului;
- ✓ să considere și să declare spațiu de interes strategic interconectarea dintre Europa de Sud-Est și Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ extinderea misiunii Active Endeavour în Marea Neagră;
- ✓ extinderea cooperării militare și economice ca factori de stabilitate și descurajare.

VECTORI PENTRU COOPERAREA REGIONALĂ

Aspecte de care ar trebui să țină cont o viitoare agendă a politicii de securitate la Marea Neagră

Piloni de cooperare în Marea Neagră

- ✓ depășirea diferențelor culturale și promovarea comunicării interculturale ca prim pas către colaborarea între actorii regionali;
- ✓ redefinirea obiectivelor comune în regiune și negocierea intereselor prezentate de fiecare actor;
- ✓ promovarea unor politici de cooperare în favoarea celor concurențiale prin angajarea statelor din bazinul Mării Negre în proiecte comune cu participare și sprijin internațional / european;
- ✓ formarea unei rețele regionale de experți capabilă să identifice noi proiecte economice, ecologice și umanitare pentru stabilirea punctelor de încredere; acordarea de stimulentele pentru acțiuni de interes comun, în scopul identificării unor proiecte emblematice concrete cu privire la aspecte de ordin regional;
- ✓ dezvoltarea unei platforme de interdependențe avantajoase prin construcția unei arhitecturi de securitate instituționalizată care să conducă la dialog și rezultate previzibile, chiar și în fața tensiunilor regionale, prin dezvoltarea unui concept regional de cultură strategică comună (cooperarea în Marea Baltică ar putea fi un exemplu în acest sens);
- ✓ asigurarea unei înțelegeri comune a conceptului de încredere între toți actorii participanți la acest format;
- ✓ propunerea un proiect regional pentru securitate, sub umbrela NATO și inițierea cooperării pentru securitatea regională;
- ✓ asumarea unei percepții comune asupra amenințărilor și proiectarea unui mecanism de leadership regional;
- ✓ combaterea războiului hibrid, a terorismului, traficului și migrației ilegale;
- ✓ toleranța pentru grupurile minoritare și instituționalizarea drepturilor acestora;
- ✓ revenirea Crimeii în Ucraina, integritatea Georgiei, ameliorarea efectelor potențiale generate de conflictele înghețate;
- ✓ relansarea Zonei de Cooperare Economică;
- ✓ securitate energetică non-dependentă de Rusia;

- ✓ dezvoltarea de platforme educaționale comune;
- ✓ compatibilizarea proiectelor NATO și UE pentru a contribui coerent la stabilizarea climatului de securitate al regiunii;
- ✓ integrarea deplină a mentalității euro-atlantice la nivelul regiunii.

Sugestii privind activități ale societății civile pentru aprofundarea angajamentului NATO și UE în Regiunea Extinsă a Mării Negre

- ✓ accesarea proiectelor pentru cultura de securitate, conștientizare și informare, oferite de UE și Divizia de Diplomatie Publică a NATO;
- ✓ organizarea dezbaterilor publice pe teme de securitate regională și stat de drept;
- ✓ organizarea de conferințe regionale, expoziții, mese rotunde și simpozioane cu implicarea susținută a mediului academic și a societății civile; prelegeri și concursuri în școli pentru difuzarea valorilor euro-atlantice;
- ✓ furnizarea unor exemple care au sporit nivelul de securitate și prosperitate a populației în urma aderării la NATO și UE, precum și în urma cooperării cu SUA;
- ✓ expunerea pagubelor pricinuite de investițiile rusești în Regiunea extinsă a Mării Negre;
- ✓ organizarea de cursuri active pentru jurnaliști și oferirea de training-uri pentru creșterea nivelului de cultură strategică al politicienilor;
- ✓ editarea unui buletin de analiză centrat pe problematica Regiunii Extinse a Mării Negre, în colaborare cu experți și analiști proveniți din toate statele riverane;
- ✓ reangajarea populației într-un proces de informare obiectivă și de reflecție publică coerentă;
- ✓ accentuarea importanței regiunii Mării Negre pentru NATO;
- ✓ adaptarea curriculum-ului universitar și liceal prin integrarea unor discipline opționale referitoare la UE, NATO și studii de securitate;
- ✓ derularea proiectelor de cercetare între universități provenind din statele riverane;
- ✓ educația în domeniul securității și aplicarea metodelor de creștere a rezilienței populației și a organizațiilor la efectele riscurilor și amenințărilor în mediul actual de securitate;
- ✓ oferirea unui capitol bugetar dedicat, la nivel național, pentru promovarea unui dialog activ între cercetători/analști și decidenți pe problematica Regiunii Extinse a Mării Negre.

RECOMANDĂRI STRATEGICE

Subiecte posibile pe agenda viitoare a NATO, esențial legate de securitatea Mării Negre

- ✓ obținerea consensului în cadrul NATO asupra faptului că securitatea în regiunea Mării Negre ar trebui să fie luată în considerare într-o manieră substanțială, pe picior de egalitate cu Flancul de Nord al NATO;
- ✓ actualizarea angajamentului de apărare cibernetică - stabilirea unui prag care ar putea să determine măsura în care un atac cibernetic poate fi luat în calcul pentru declanșarea Articolul 5;
- ✓ îmbunătățirea capacității pentru a mobiliza rotativ forțele militare dintr-o țară în alta;
- ✓ o coordonare mai eficientă cu UE în ceea ce privește analiza hibridă a amenințărilor și stabilirea unor orientări clare de atribuire a unor acte și măsuri specifice;
- ✓ valorificarea oportunităților din domeniul energetic, atât pentru exploatare în bazinul Mării Negre, cât și pentru rute și destinații, adaptarea cadrului legislativ, prin discuții și consultări cu UE și SUA. Încurajarea investițiilor occidentale reprezintă ulterior o garanție a preocupărilor externe pe termen lung pentru securizarea acestor active;
- ✓ asigurarea permanenței forțelor aliate navale în Marea Neagră;
- ✓ susținerea înființării unui Centru de Excelență NATO pentru Securitatea Mării Negre în Georgia;
- ✓ dinamizarea dialogului cu miniștrii de finanțe ai statelor aliate pentru a armoniza investiții și proiecte în sectorul de apărare;
- ✓ organizarea proiectelor tematice pentru creșterea credibilității NATO dar și pentru analiza fenomenului de securitate în Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ acordarea de burse pentru militarii non-NATO din țările est-europene și din vecinătatea estică;
- ✓ organizarea de exerciții și aplicații militare la scară largă;
- ✓ consolidarea solidarității și angajamentul tuturor membrilor NATO;
- ✓ acordarea de asistență și sprijin sporit pentru noile state membre NATO - Membership Action Plan (MAP) s-a dovedit a fi un mecanism insuficient la nivel practic;
- ✓ examinarea problemelor legate de migrație și terorism ce amenință statele membre NATO;
- ✓ evaluarea procesului de militarizare a Crimeii și a Transnistriei ca o amenințare directă la adresa securității în regiunea Mării Negre;
- ✓ oportunități de colaborare sinergică NATO-UE pentru Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ transpunerea conceptelor strategice în mecanisme factice de răspuns la adresa amenințărilor hibride;
- ✓ înființarea unui sediu aliat în zonă (a steagului NATO în Marea Neagră) pentru demonstrarea unui angajament mai ferm.

Priorități de securizare a Flancului Estic în cadrul Formatului București Nouă (B9)

Recomandări tematice

- ✓ consolidarea prezenței sporite, mai ales în partea de sud a Flancului Estic și asigurarea unei coerențe pe întregul Flanc Est, de la Marea Baltică la Marea Neagră;
- ✓ împărțirea mai echitabilă a sarcinilor financiare între aliați;
- ✓ mobilitatea forțelor și extinderea prezenței membrilor occidentali ai NATO în Marea Neagră;
- ✓ cooperarea UE-NATO;
- ✓ combaterea dezinformării și a propagandei;
- ✓ sprijinirea Poloniei, României și Turciei în dezvoltarea Formatului;
- ✓ asigurarea că România beneficiază de un Centru de Comandă NATO complet operațional;
- ✓ pregătirea standardelor comune pentru *Military Schengen*;
- ✓ susținerea unei Alianțe unite, coerente și eficiente pe întregul Flanc Estic al NATO;
- ✓ creșterea rezilienței societăților față de amenințările hibride moderne;
- ✓ protecția infrastructurilor critice;
- ✓ crearea unei rețele regionale de cooperare militară;
- ✓ dezvoltarea cadrului pentru creșterea programelor comune de formare;
- ✓ programe de dezvoltare a capacităților coordonate.

Printre prioritățile Formatului B9 ar trebui să convenim asupra valorificării diverselor formate multinaționale pentru a pregăti o viziune comună la nivelul NATO, care să producă un efect de descurajare. B9 ar putea fi, de asemenea, modul de consolidare a profilului regiunii Mării Negre și de sprijin pentru strategiile legate de regiune în contextul mai larg al NATO.

Sugestii privind prioritățile de securitate și apărare ale politicilor UE pentru frontiera de est

- ✓ cooperare eficientă în domeniul intelligence pentru protecția frontierelor; management integrat al frontierei comune, în locul unui management național segmentat;
- ✓ proiecte pentru cultura de securitate a locuitorilor din zonele de frontieră;
- ✓ creșterea rezilienței țărilor din Parteneriatului Estic, în special în domeniul cibernetic;
- ✓ dezvoltarea capacităților militare ale țărilor Parteneriatului Estic, posibil și cu ajutorul Agenției Europene de Apărare;
- ✓ dezvoltarea comunicării strategice pentru a contracara dezinformarea rusească;
- ✓ construirea unei politici de securitate energetică unificată;
- ✓ investiții în inteligență și patrimoniu intelectual, educație pentru cultură civică și politică, creșterea nivelului de inteligență socială;
- ✓ dialogul și incluziunea statelor membre și a statelor din Parteneriatul Estic (cel puțin Republica Moldova, Ucraina, Georgia);
- ✓ dezvoltarea centrelor operaționale de securitate digitală;
- ✓ consolidarea sancțiunilor împotriva Rusiei;
- ✓ combaterea amenințărilor emergente (terorism, migrație ilegală, crimă organizată);
- ✓ explorarea unei inițiative de implicare a Uniunii Europene-Eurasiatice;
- ✓ dezvoltarea industriilor minime viabile de apărare națională pentru o luptă durabilă (posibil bazată și pe Agenția Spațială Europeană);

- ✓ protecția infrastructurilor critice identificate și desemnate de EPCIP;
- ✓ implementarea unui program de autonomie strategică în ceea ce privește energia și capitalul;
- ✓ aprofundarea cooperării NATO - UE;
- ✓ creșterea rezilienței publice la războiul hibrid;
- ✓ angajarea mai fermă a partenerilor pentru a-și consolida calea europeană.

Recomandări de agendă pentru aprofundarea Parteneriatului Strategic România - SUA

- ✓ acordarea de sprijin în implementarea unui management integrat al securității, la nivel superior celui național, sub umbrela NATO și a UE;
- ✓ cooperarea științifică, studierea, cercetarea și schimburile academice în domeniul studiilor de apărare, de intelligence și de securitate cu accent pe Regiunea Extinsă a Mării Negre;
- ✓ încurajarea investițiilor directe ale companiilor americane în România;
- ✓ ridicarea vizelor pentru cetățenii români;
- ✓ îmbunătățirea formatelor reciproce și cooperarea consolidată cu statele din vecinătatea estică a Mării Negre și Flancul Estic al NATO;
- ✓ securitate maritimă, poliție aeriană, apărarea cibernetică și implementarea noilor tehnologii;
- ✓ analiza și aprofundarea problematicii Mării Negre; accentuarea importanței regiunii pe agenda internațională de securitate pentru gestionarea fenomenului migrației ilegale și a mutațiilor demografice, studierea proceselor regionale cu implicații geopolitice, analiza fenomenului de intoxicare informațională și îmbunătățirea comunicării strategice privind eforturile NATO în Marea Neagră;
- ✓ asistență pentru investiții în infrastructura rutieră și a podurilor, adaptabilă la standardele NATO;
- ✓ extinderea rețelei de baze militare;
- ✓ cooperare în combaterea terorismului global;
- ✓ contracararea manifestărilor agresive ale Rusiei, orientate împotriva aliaților NATO din regiune;
- ✓ sprijinirea securității economice și energetice cu sarcini și misiuni de protecție a infrastructurii critice;
- ✓ intensificarea activităților comune de formare specializată și instrucție;
- ✓ creșterea interoperabilității militare;
- ✓ elaborarea unei strategii pentru integrarea capacităților militare și civile;
- ✓ schimbul de informații.

Perspective tematice de angajament regional mutual în Regiunea Extinsă a Mării Negre

- ✓ aranjamente politice centrate pe dialog și diplomație;
- ✓ identificarea resorturilor de pace și prosperitate regională prin intensificarea schimburilor de idei și bune practici; cooperarea sectorială în înțelegerea „lecțiilor învățate”, în diferite domenii, cum ar fi investițiile sau afacerile interne;
- ✓ reconsiderarea frontierelor maritime, luând în considerare strategia Rusiei de a limita

- Ucrainei accesul la Marea Neagră și de a restricționa accesul în Marea Azov;
- ✓ consolidarea capacității statelor riverane ale NATO de a asigura securitatea spațiului maritim și a spațiului aerian; să aibă în vedere un cadru multilateral permanent, nu ad-hoc, pentru a organiza o evoluție comună a statelor litorale ale NATO în regiunea Mării Negre; să exploreze posibilitatea dialogului practic NATO-Rusia pentru măsuri specifice de consolidare a încrederii, pentru a calma cea mai mare sursă de tensiune din regiune;
 - ✓ pregătirea și invitarea unor state riverane pentru aderarea la NATO;
 - ✓ elaborarea unui plan de urgență pentru perimetrul sudic al flancului estic al Alianței, în simetrie relativă cu cel nordic (Baltic), ținând cont de limitările impuse de Convenția de la Montreux;
 - ✓ dezvoltarea unui cadru comun pentru combaterea acțiunilor rusești de dezinformare;
 - ✓ statutul internațional al Crimeii, încetarea ostilităților asupra Ucrainei, încetarea conflictelor înghețate din Transnistria, Nagorno-Karabah, Abhazia și Osetia;
 - ✓ schimbul de informații și interoperabilitatea;
 - ✓ apărare cibernetică;
 - ✓ cooperare comună în problema imigrației și în combaterea terorismului;
 - ✓ cooperarea în domeniul combaterii corupției și gestionării frontierelor;
 - ✓ combaterea braconajului, a contrabandei și a altor forme de criminalitate organizată transfrontalieră, protejarea cablurilor și a conductelor submarine, îngrijirea biodiversității Mării Negre ca patrimoniu comun;
 - ✓ conservarea resurselor naturale și dezvoltarea proiectelor de energie regenerabilă;
 - ✓ multiculturalism, comerț, turism;
 - ✓ promovarea unui cadru de analiză regională a rețelelor și schimburilor culturale, academice și ale think-tank-urilor.

Cooperarea și securitatea la nivel regional sunt dificile fără implicarea Rusiei sau fără o poziție mai puternică pentru a descuraja atitudinea sa.

PRIORITĂȚI CHEIE

✓ Din perspectivă militară, **modernizarea și adaptarea continuă a României**, Poloniei și statelor baltice în NATO ar trebui să reducă probabilitatea că Rusia este capabilă să încalce granițele suverane. NATO și-a adaptat poziția de apărare și descurajare în flancul său estic, cu toate acestea, **o viziune unificată a NATO asupra răspunsului practic la amenințările hibride este imperios necesară**. Dezvoltarea de capabilități militare prioritare, presupune ca **România**, cu sprijinul SUA, **să-și dezvolte o forță aeriană și maritimă, capabilă să descurajeze în Marea Neagră**.

Aprofundarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii și angajamentul mutual pe termen lung reprezintă o precondiție a stabilității naționale și a garanțiilor de securitate în regiune.

În aceeași măsură, Formatul B9 reprezintă o platformă esențială pentru **obținerea consensului în cadrul NATO asupra faptului că securitatea în regiunea Mării Negre ar trebui să fie luată în considerare într-o manieră substanțială, pe picior de egalitate cu Flancul de Nord al NATO, respectiv cu Marea Baltică**.

Aliații trebuie să acorde o **atenție sporită procesului de militarizare a Crimeii și Transnistriei ca o amenințare directă la adresa securității în regiunea Mării Negre, precum și la orice tentație a Rusiei și Ucrainei de a se provoca militar reciproc, la scară mare**. Un potențial conflict de proporții, va oferi „justificarea” strategiei rusești de a limita Ucrainei accesul maritim prin reconsiderarea frontierelor și poziționarea Rusiei la Gurile Dunării.

În aceeași măsură, **este necesar ca România să-și concentreze eforturile pentru asigurarea caracterului de permanență militară a aliaților în Marea Neagră, dar și extinderea rețelei de baze militare**.

Totodată, asistăm la o dilemă de securitate în spațiul Mării Negre - nivelul de securitate și dimensiunea militară au crescut, în timp ce înregistrăm un grad de cooperare regională mai scăzut. Grupul de reflecție atrage o atenție deosebită asupra riscului major de supra-militarizare regională în detrimentul cooperării economice. Astfel, apare o nouă întrebare: Dacă persistăm în acest tipar regional, care vor fi scenariul și opțiunile de dezvoltare regională?

✓ Deoarece deteriorarea stabilității în Marea Neagră nu a ajuns la un apogeu negativ, **este de dorit, ca la nivelul comunității internaționale, în special în tabăra UE și NATO, Marea Neagră să fie plasată prioritar pe agenda politică, militară și economică, pentru a inversa tendințele negative și pentru a relansa cooperarea regională**. Politica NATO de a asigura un dialog deschis cu Rusia poate contribui ca mediul de securitate regional să se situeze la un nivel mai rezonabil.

Din punct de vedere politic, **Inițiativa celor Trei Mări reprezintă o platformă complementară cheie pentru a integra proiecte și formate de lucru pe dimensiunea soft a cooperării regionale**. Consolidarea Parteneriatului Estic (EaP3) - Georgia, Moldova și Ucraina și platformele de cooperare regională de tipul Inițiativei celor Trei Mari, reprezintă o **oportunitate activă de a stabiliza și integra la nivel instituțional Vecinătatea Estică și Balcanii**. În

contextul Președinției României a Consiliului UE și a Summit-ului Uniunii Europene de la Sibiu (2019), România are oportunitatea de a calibra o agendă regională coerentă care să contribuie la securizarea militară și economică a regiunii din care face parte, în deplină complementaritate cu obiectivele Alianței - obiectivul primordial fiind dezvoltarea unei platforme de interdependențe avantajoase și construcția unei arhitecturi economice și de securitate instituționalizată care să conducă la dialog, proiecte și rezultate previzibile.

✓ Incapacitatea de a previziona *economiiile*, conduce la imposibilitatea de a anticipa conflictele militare, ca efect al subaprecierii importanței unor crize interdependente geopolitice. Se întrevede astfel, o nevoie de **structurare și corelare a tiparelor analitice ce sunt aplicabile Regiunii Extinse a Mării Negre și dezvoltarea unei arhitecturi regionale de securitate instituționalizate care să permită predictibilitatea și consecvența în soluționarea crizelor**, cu efecte asupra problemelor care nu țin doar de domeniul apărării clasice.

Participarea României la marile proiecte energetice îi conferă avantaj geopolitic atrăgând preocuparea investitorilor de a-și securiza propriile active, respectiv a perimetrelor de extracție și culoarelor de tranzit.

Dimensiunea de tip *win-win* în segmentul de **proiecte regionale pentru cooperare economică trebuie să vizeze capitole de comerț activ, transport, turism, energie și integrare digitală de la nord la sud, nu numai de la est la vest.**

✓ Din punct de vedere societal, considerând importanța valorilor democratice pentru securitatea din regiune, putem aprecia că **ar trebui promovată o colaborare mai accentuată cu statele estice din Regiunea Extinsă a Mării Negre și o integrare deplină a mentalității euro-atlantice. Implementarea unui cadru financiar, de susținere și construcție a rețelelor regionale de experți, contribuie la identificarea proiectelor emblematic concrete cu privire la aspecte de ordin regional în domeniile: economic, ecologic, educațional, tehnologic, cultural și umanitar. Promovarea unui dialog activ între cercetători, analiști și decidenți pe problematica Regiunii Extinse a Mării Negre va contribui la definirea unei agende incluzive și la identificarea resorturilor de amplificare a demersurilor de integrare regională.**

Punctele de vedere, gândurile și opiniile exprimate în text aparțin exclusiv autorilor și nu unei instituții publice sau unui organism oficial.

LISTA CONTRIBUITORILOR

Dr. George FRIEDMAN, președinte,
Geopolitical Futures;

Dr. James CARAFANO, vicepreședinte,
*Kathryn and Shelby Cullom Davis Institute for
National Security and Foreign Policy, Heritage
Foundation;*

Col. Scott WESTON, USAF, *Atașatul Apărării în
România;*

James E. DEAN, Director, *International &
Diplomatic Programs, The Heritage Foundation;*

Dr. Eugene KOGAN, expert în probleme de
apărare, *stabilit în Tbilisi, Georgia;*

Dr. David MATSABERIDZE, fost analist, *Office
of the National Security Council of Georgia;*
profesor, *Ivane Javakishvili Tbilisi State
University, Georgia;*

Lector Andreea STOIAN KARADELI, *Facultatea de
Științe Politice, Sakarya University, Turcia;*

Asist. univ. Mehmet Ali KARAMAN, editor,
*Journal of Strategic and Social Research,
Mehmet Akif Ersoy University, Turcia;*

Conf. dr. Mim Sertaç TÜMTAŞ, *Departamentul
de Sociologie, Mehmet Akif Ersoy University,
Turcia;*

Dr. Mykola NAZAROV, Director, *Research
Center for Regional Security, Ucraina;*

Prof. dr., Ganna A. KHARLAMOVA, *Taras
Shevchenko National University of Kyiv, Ucraina;*

Dr. Andriy STAVYTSKYI, *Geopolitical
forecaster, Taras Shevchenko National
University of Kyiv, Ucraina;*

G.M. Mihai ȘOMORDOLEA, Consilier de Stat,
*Departamentul Securității Naționale -
Secretariatul Consiliului Suprem de Apărare al
Țării, Președinția României;*

E.S. Prof. dr. George Cristian MAIOR,
*Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al
României în Statele Unite ale Americii;*

Prof. dr. ing. Ioan BONDREA, Rector,
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu;

E.S. Prof. dr. Cristian DIACONESCU, membru
*al United Nations Group of Eminent Persons
for Non-Proliferation of Nuclear Armaments,
fost Ministru de Externe;*

Prof. dr. Vasile PUȘCAȘ, fost Ministru, *șeful
Departamentului pentru Afaceri Europene, în
Guvernul României, Universitatea Babeș-Bolyai;*

Col. dr. Gabriel ANGHEL, *Ministerul Apărării
Naționale;*

Col. dr. Dan COLESNIUC, *Ministerul Apărării
Naționale;*

Col. dr. Marian DINCĂ, *Centrul de Excelență
NATO HUMIN;*

Gen. (ret) Ștefan DĂNILĂ, Dr., *Monitorul
Apărării și Securității, fost Șef al Statului Major
General al Armatei Române;*

Prof. dr. Gen. (ret), Sergiu MEDAR, *Monitorul
Apărării și Securității, fost Șef al Comunității
Naționale de Informații, fost șef al Direcției
Generale de Informații a Apărării;*

Prof. dr. G.M., (ret), Adrieian PÂRLOG, *fost
adjunct al Direcției Generale de Informații a
Apărării;*

Dr. Adrian TUDORACHE, *Consilier Diplomatic,
Ambasada României în Statele Unite ale
Americii;*

Dr. Antonia COLIBĂȘANU, *COO și Senior
Analyst la Geopolitical Futures;*

Prof. dr. Adrian POP, *Facultatea de Științe
Politice, SNSPA;*

Policy Paper: "Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security"

Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Centul de Studii Globale

Prof. asoc. dr. Iulian CHIFU, *președinte, Center for Conflict Prevention and Early Warning, Bucharest;*

Cosmin GHIȚĂ, *CEO NUCLEARELECTRICA;*

Flavius CABA-MARIA, *președinte, Middle East Political and Economic Institute;*

Dr. Alexandru GEORGESCU, *Strategic Analyst, EURISC Foundation;*

Scott EASTMAN, *Superforecaster for Good Judgment;*

Prof. asoc. dr. Vasile SIMILEANU, *Academia de Științe Economice, Președinte, Asociația de Geopolitică „Ion Conea”, Director, Revista GeoPolitica;*

Cristiana MĂRGINEAN, *student, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu;*

Prof. asoc. dr. Silviu NATE, *Director, Centrul de Studii Globale, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu*

Proiectul *Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security* a implicat experți și reprezentanți instituționali din România, Europa, Statele Unite și vecinătatea estică pentru a dezbate și prezenta analize, cu scopul identificării de soluții durabile pentru Regiunea Extinsă a Marii Negre. Demersul a vizat proiectarea unei viziuni comune pentru Marea Neagră și elaborarea de recomandări politice, în cadrul unui document de sinteză, de tip Policy Paper, favorabil angajării strategice la nivelul leadership-ului partenerilor implicați. Proiectul s-a desfășurat la inițiativa Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, prin Centrul de Studii de Globale, sub înaltul Patronaj al Președintelui României, prin Departamentul de Politică Externă, cu sprijinul Ambasadei României în Statele Unite ale Americii, fiind cofinanțat de Primăria Municipiului Sibiu.

**Punctele de vedere, gândurile și opiniile exprimate în text aparțin exclusiv autorilor și nu unui organism oficial sau public.*

The Project *Emerging Importance of Wider Black Sea Area Security* involved experts and institutional representatives from Romania, Europe, the United States and Eastern Neighbourhood countries to discuss and present analyses, with the aim of identifying sustainable solutions for the Wider Black Sea Region. The approach has targeted at designing a common vision for the Black Sea and developing policy recommendations, within a synthesis document (*Policy Paper*) favourable to the strategic engagement at the level of the leadership of the partners involved. The project was carried out at the initiative of the Lucian Blaga University of Sibiu, through the Global Studies Center, under the High Patronage of the President of Romania, through the Foreign Policy Department, with the support of the Romanian Embassy in the United States, co-funded by the City Hall of Sibiu.

**The views, thoughts, and opinions expressed in the text belong solely to the authors, and not to an official or public body.*

Editura Top Form

Abilitată de Consiliul Național de Atestare a Titluilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
Comisia de Științe Militare, Informații și Ordine Publică, Categoriile Editurii A2, poziția 16
Comisia de Sociologie, Științe Politice și Administrative, Categoriile Editurii A2, poziția 1

ISBN: 978-606-8550-72-5